

Manuel Guàrdia Bassols

MATARO 1500-1900: la continuïtat en les formes de fer ciutat.

VOLUM II

Tesi Doctoral

Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona

Universitat Politècnica de Barcelona

Director: Manuel Torres Capella

Barcelona, octubre de 1987

leg. 24.957

Fig. 1.

40 primeres poblacions catalanes el 1553.

Font: Josep Iglésies, "El fogatge de 1553", Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 1979.

- poblacions amb més de 500 focs
- altres 20 primeres poblacions
- 20 poblacions següents

1. Barcelona: 6432 focs; 2. Girona: 1314; 3. Lleida: 1109; 4. Tortosa: 988; 5. Tarragona: 844; 6. Valls: 609; 7. Vic: 598; 8. Reus: 539
9. Cervera: 476; 10. Castelló: 399; 11. Vilafranca: 386; 12. Puigcerdà: 377; 13. Montblanc: 372; 14. La Selva: 371; 15. Balaguer: 352; 16. Manresa: 350; 17. Solsona: 345; 18. Ulldecona: 340; 19. Terrassa: 310; 20. Olot: 299
21. La Bisbal: 270; 22. Sant Feliu: 257; 23. Torroella: 245; 24. Cambrils: 235; 25. Constantí: 233; 26. Ripoll: 230; 27. La Seu: 227; 28. Tàrraga: 224; 29. Riudoms: 224; 30. Alcover: 221; 31. Blanes: 220; 32. Banyoles: 219; 33. Falset: 216; 34. Peralada: 212; 35. Palafrugell: 207; 36. Cardona: 206; 37. Agramunt: 205; 38. Mataró: 204; 39. Tivissa: 200; 40. Caldes de Montbui: 197

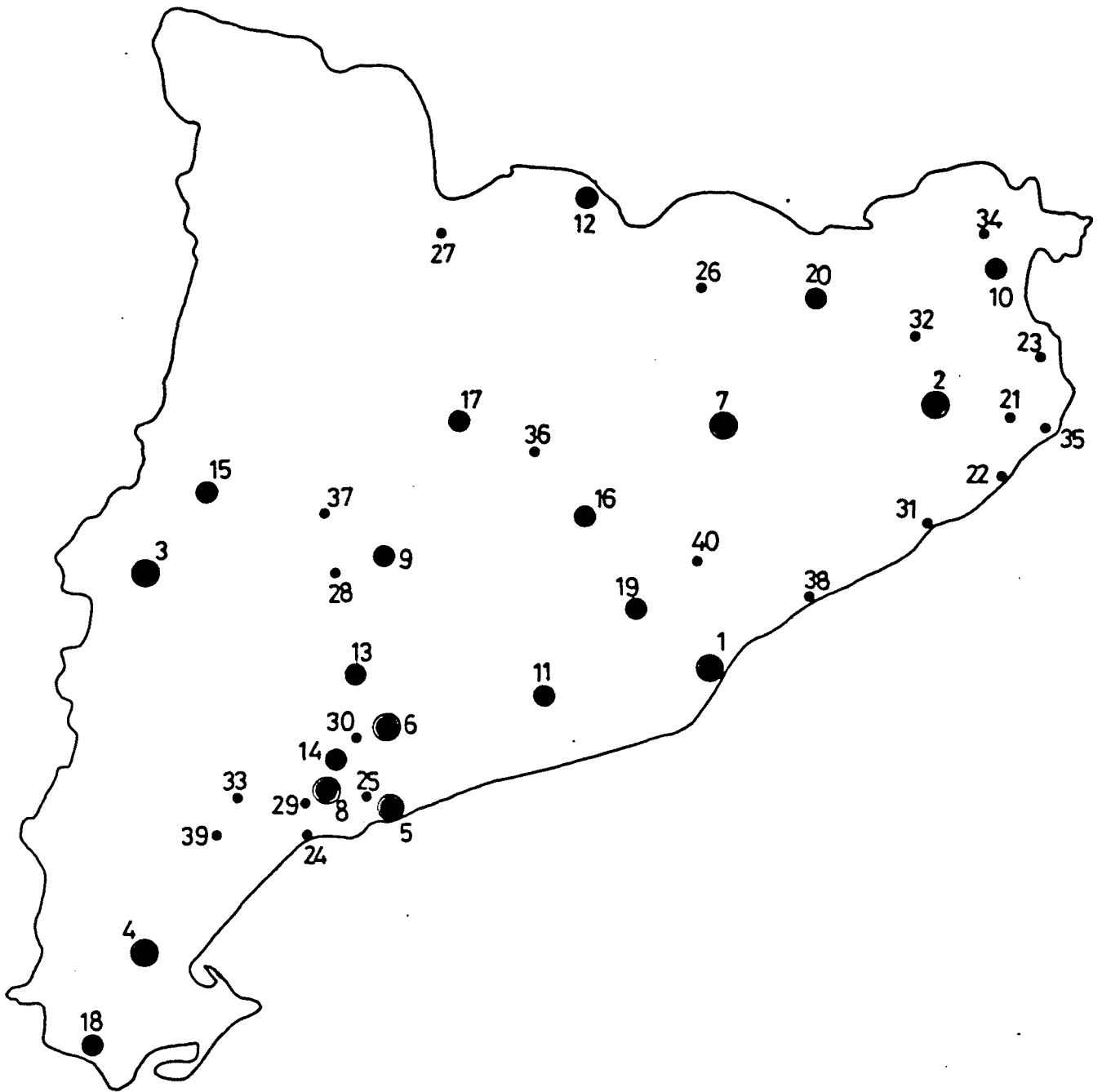

Fig. 2.

40 primeres poblacions catalanes el 1719.

Font: Josep Iglésies, "El cens del comte de Floridablanca. 1787",
Fundació Salvador Vives casajuana, Barcelona, 1969, -vol.1 pgs.
52 a 55-.

- poblacions amb més de 3000 habitants
- altres 20 primeres poblacions
- 20 següents poblacions

1. Barcelona: 34005; 2. Mataró: 5918; 3. Manresa: 5647; 4. Tortosa: 5343; 5. Vic: 4783; 6. Tarragona: 4554; 7. Girona: 4473; 8. Valls: 3116
9. Olot: 2627; 10. Lleida: 2353; 11. Cervera: 2212; 12. Reus: 1968; 13. Vilafranca: 1894; 14. Figueres: 1862; 15. Canet: 1861; 16. Terrassa: 1835; 17. Blanes: 1829; 18. Vilanova: 1771; 19. Cardona: 1720; 20. Berga: 1703
21. Igualada: 1631; 22. Balaguer: 1615; 23. Sitges: 1606; 24. La Selva: 1605; 25. Solsona: 1593; 26. Sant Feliu: 1543; 27. Moià: 1468; 28. La Bisbal: 1396; 29. Caldes de Montbui: 1391; 30. Sant Hipòlit de Voltregà: 1381; 31. Granollers: 1324; 32. La Seu: 1276; 33. Castelló: 1261; 34. Arenys de Mar: 1245; 35. Vilassar: 1243; 36. Caça: 1242; 37. Ripoll: 1216; 38. Uldecona (?); 39. Sant Pere de Vilamajor: 1200; 40. Castellterçol: 1154

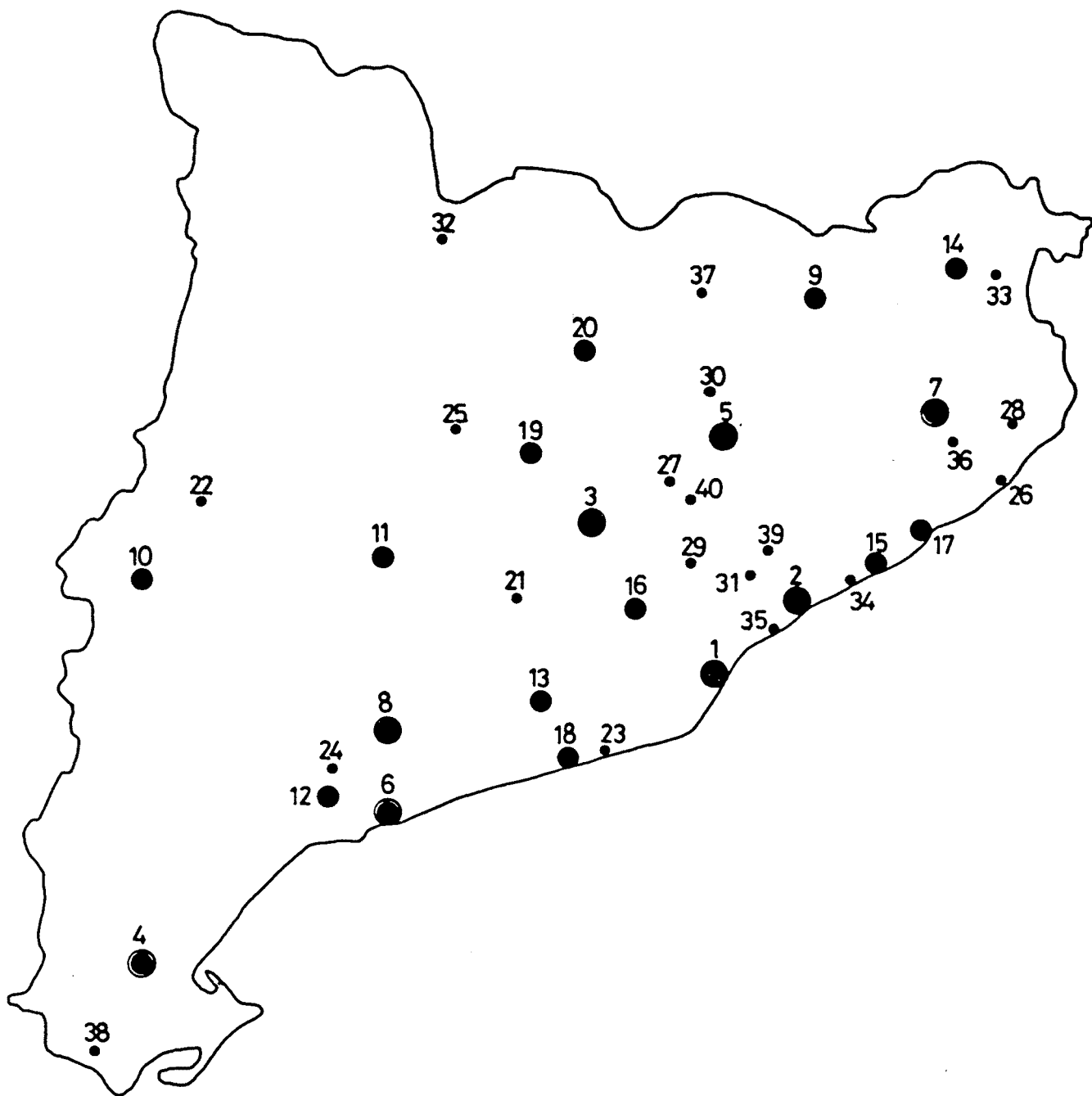

Fig.3.

40 primeres poblacions catalanes el 1787.

Font: id. fig. 2.

- poblacions amb més de 8000 habitants
- altres 20 primeres poblacions
- 20 poblacions següents

1. Barcelona: 92385; 2. Tortosa: (?); 3. Reus: 14440; 4. Mataró: 9657; 5. Olot: 9146; 6. Vic: 8919; 7. Lleida: 8655; 8. Tarragona: 8541; 9. Manresa: 8397; 10. Valls: 8162; 11. Girona: 8014
12. Vilanova: 6161; 13. Figueres: 5398; 14. Sant Feliu: 5090; 15. Igualada: 4925; 16. Cervera: 4625; 17. Arenys de Mar: 4253; 18. Terrassa: 4076; 19. Blanes: 3783; 20. Vilafranca: 3673
21. Ripoll: 3666; 22. Balaguer: 3628; 23. Banyoles: 3504; 24. Sitges: 3495; 25. Ulldecona (?); 26. Badalona: 3474; 27. La Selva: 3372; 28. Canet: 3356; 29. Berga: 3259; 30. Montblanc: 3101; 31. Castelló: 2911; 32. Tàrrrega: 2866; 33. Solsona: 2751; 34. Vilaseca: 2729; 35. Esparreguera: 2705; 36. La Bisbal: 2643; 37. Calella: 2637; 38. Torroella: 2582; 39. Lloret: 2573; 40. Alcover: 2545

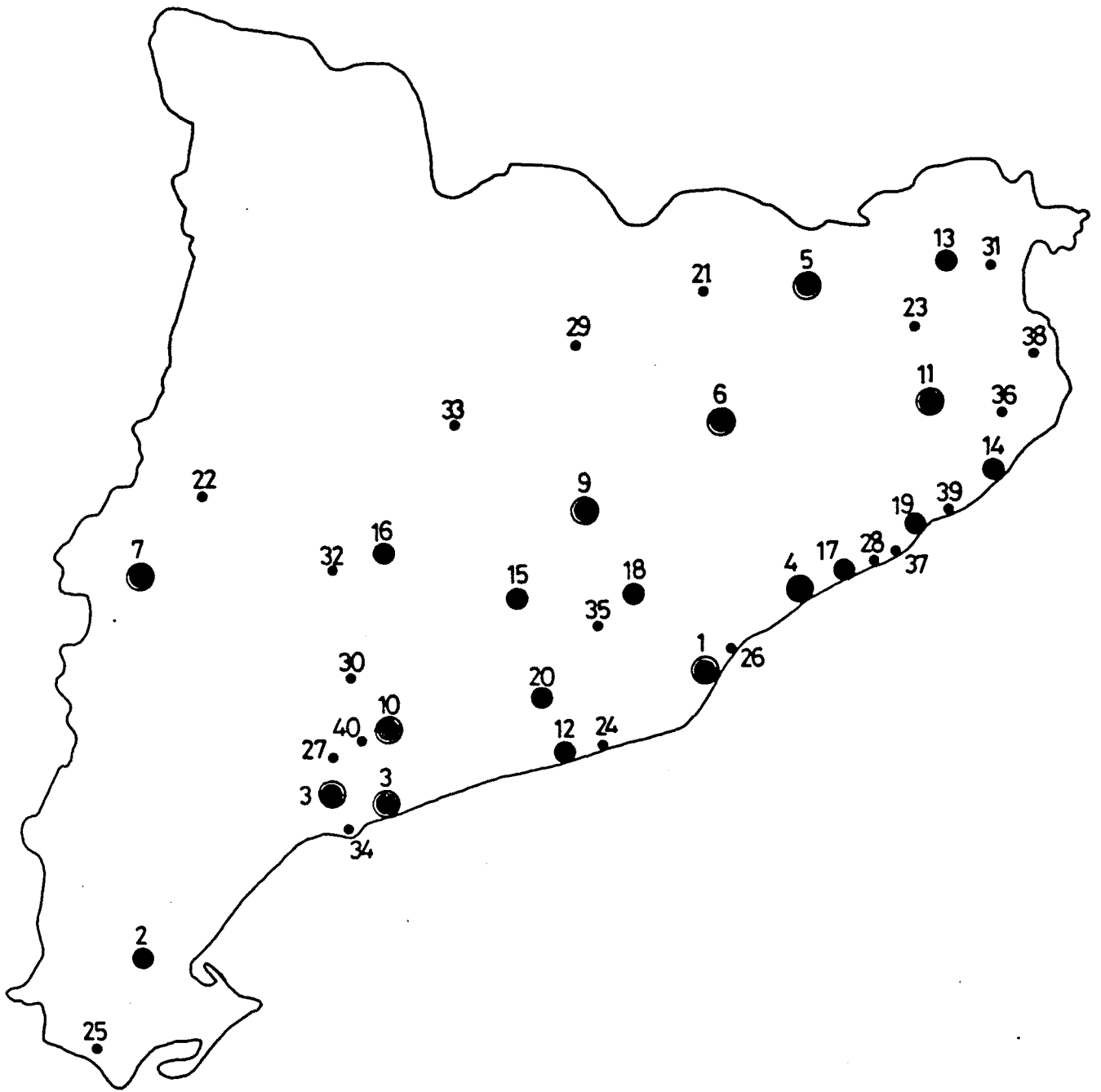

Fig. 4.

40 primeres poblacions catalanes el 1860.

Font: Josep Iglésies, "El movimiento demográfico de Cataluña durante los últimos cien años", Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona, núm. 680, barcelona, 1961.

- poblacions amb més de 14000 habitants
- altres 20 primeres poblacions
- 20 segones poblacions

1. Barcelona: 189948; 2. Reus: 27257; 3. Tortosa: 24702; 4. Gràcia: 19969; 5. Lleida: 19557; 6. Tarragona: 18433; 7. Mataró: 16603; 8. Manresa: 16193; 9. Girona: 14341; 10. Sabadell: 14214
11. Valls: 13319; 12. Vic: 13036; 13. Vilanova: 12225; 14. Badalona: 12060; 15. Igualada: 11896; 16. Terrassa: 11187; 17. Sant Andreu del Palomar: 11055; 18. Olot: 10262; 19. Figueres: 10082; 20. Sant Martí de Provençals: 9333
21. Sants: 7984; 22. Sant Feliu: 6434; 23. Vilafranca: 6244; 24. Blanes: 5770; 25. Uldecona: 5632; 26. Palafrugell: 5254; 27. Arenys: 5219; 28. Berga: 5065; 29. El Vendrell: 5053; 30. Banyoles: 4996; 31. Santa Coloma de Farners; 32. Sallent: 4909; 33. Balaguer: 4895; 34. Granollers: 4702; 35. Montblanc: 4675; 36. Cardona: 4461; 37. Cervera: 4325; 38. Martorell: 4304; 39. Manlleu: 4243; 40. Sarrià: 4201

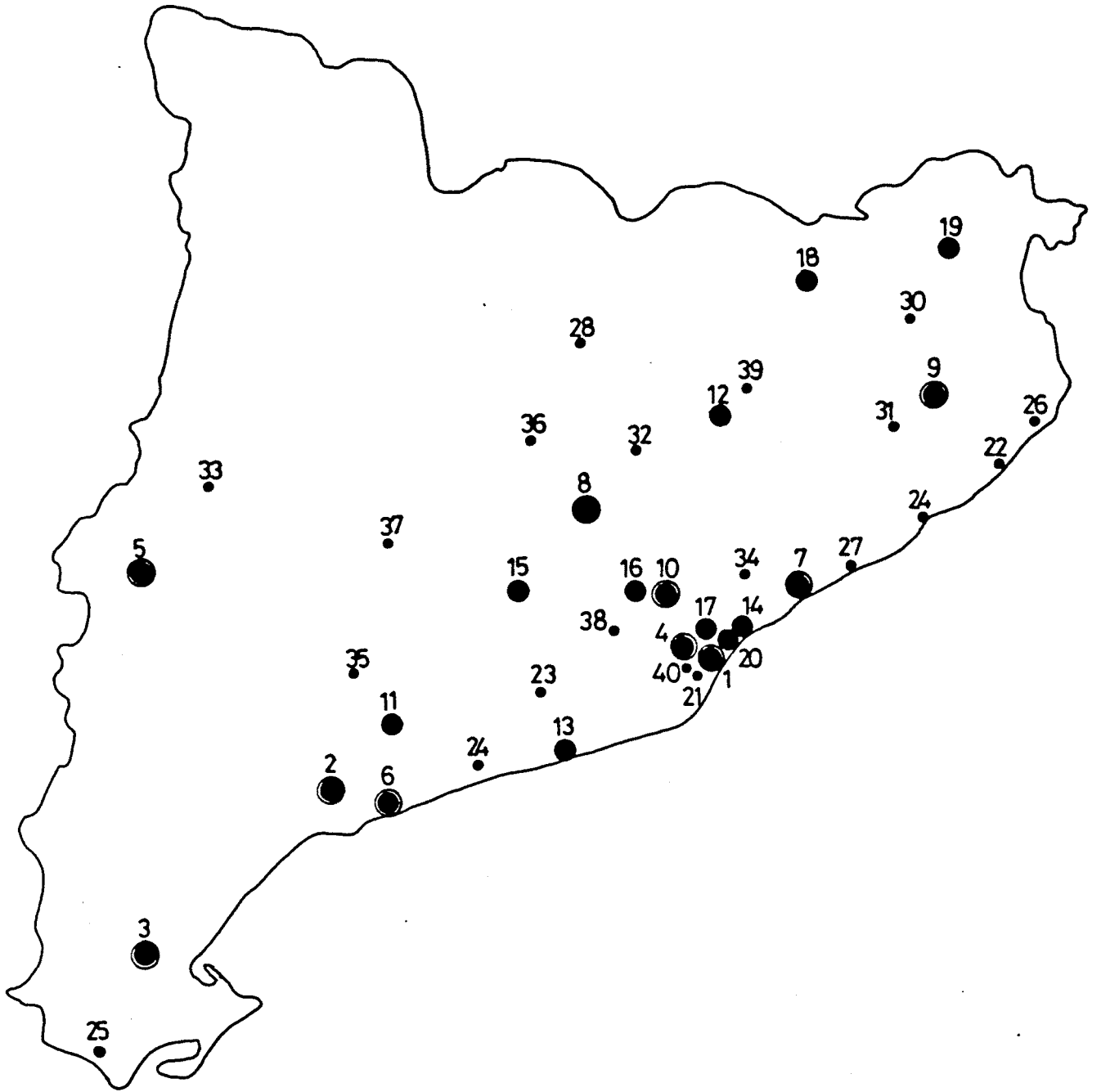

Fig. 5.

Manteniment de les 20 primeres poblacions 1553-1860.

- poblacions que el 1553 estaven entre les 20 primeres i ja no hi són el 1860 -la xifra indica el lloc que ocupaven el 1553-
- poblacions que el 1553 no estaven entre les 20 primeres i que hi són el 1860 -la xifra indica el lloc que ocupen el 1860-
- 9. Cervera; 10. Castelló; 11. Vilafranca; 12. Puigcerdà; 13. Montblanc; 14. La Selva; 15. Balaguer; 17. Solsona; 18. Ulldecona
- 4. Gràcia; 7. Mataró; 10. Sabadell; 13. Vilanova; 14. Badalona; 15. Igualada; 17. Sant Andreu del Palomar; 19. Figueres; 20. Sant Martí de Provençals

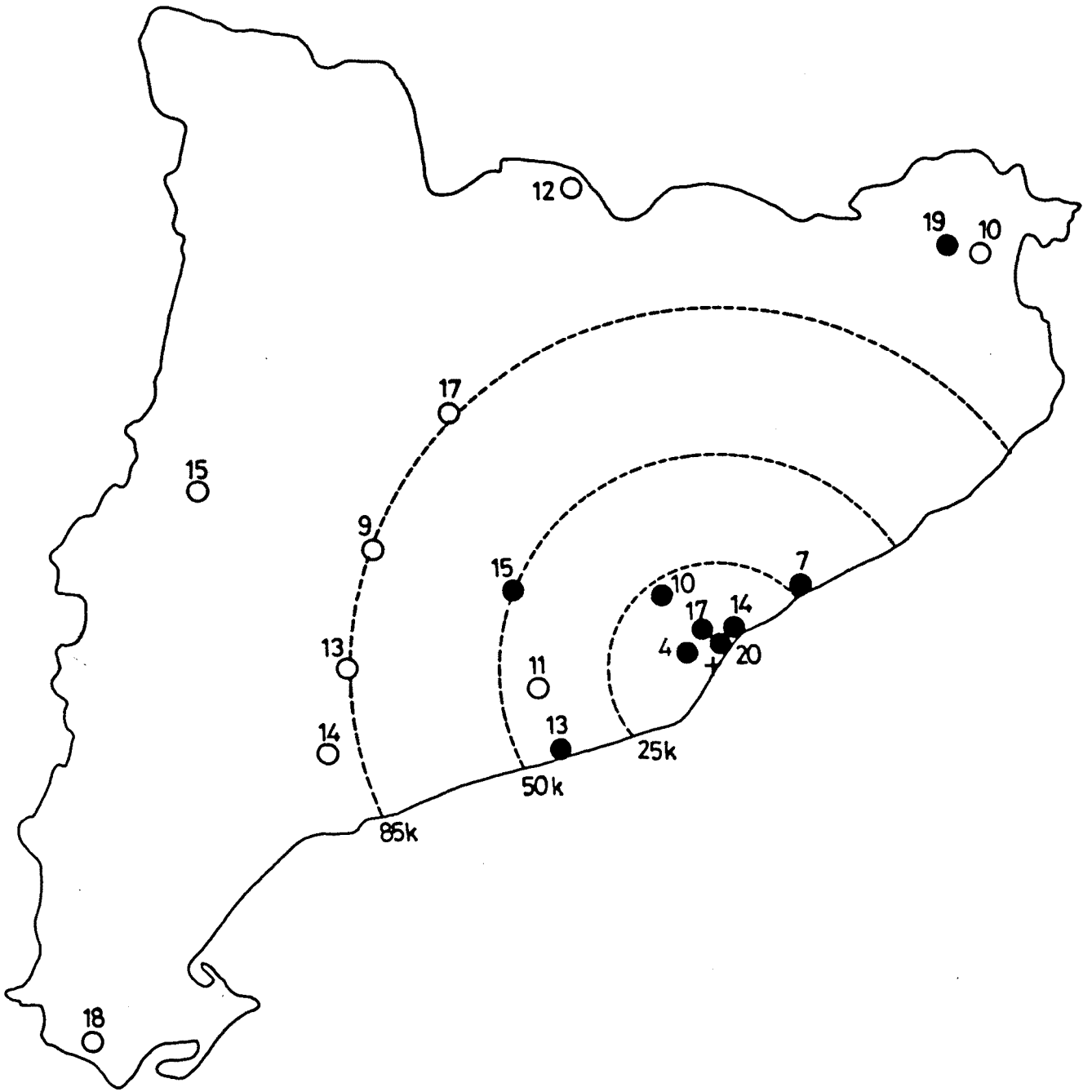

Fig. 6.

Manteniment de les 20 primeres poblacions 1553-1719.

- poblacions que el 1553 eren entre les 20 primeres i ja no hi són el 1719 -la xifra indica el lloc que ocupaven el 1553-
- poblacions que el 1553 no eren entre les 20 primeres i que hi són el 1719 -la xifra indica el lloc que ocupen el 1719-
- 10. Castelló; 12. Puigcerdà; 13. Montblanc; 14. La Selva; 15. Balaguer; 17. Solsona; 18. Ulldecona
- 2. Mataró; 14. Figueres; 15. Canet; 17. Blanes; 18. Vilanova; 19. Cardona; 20. Berga

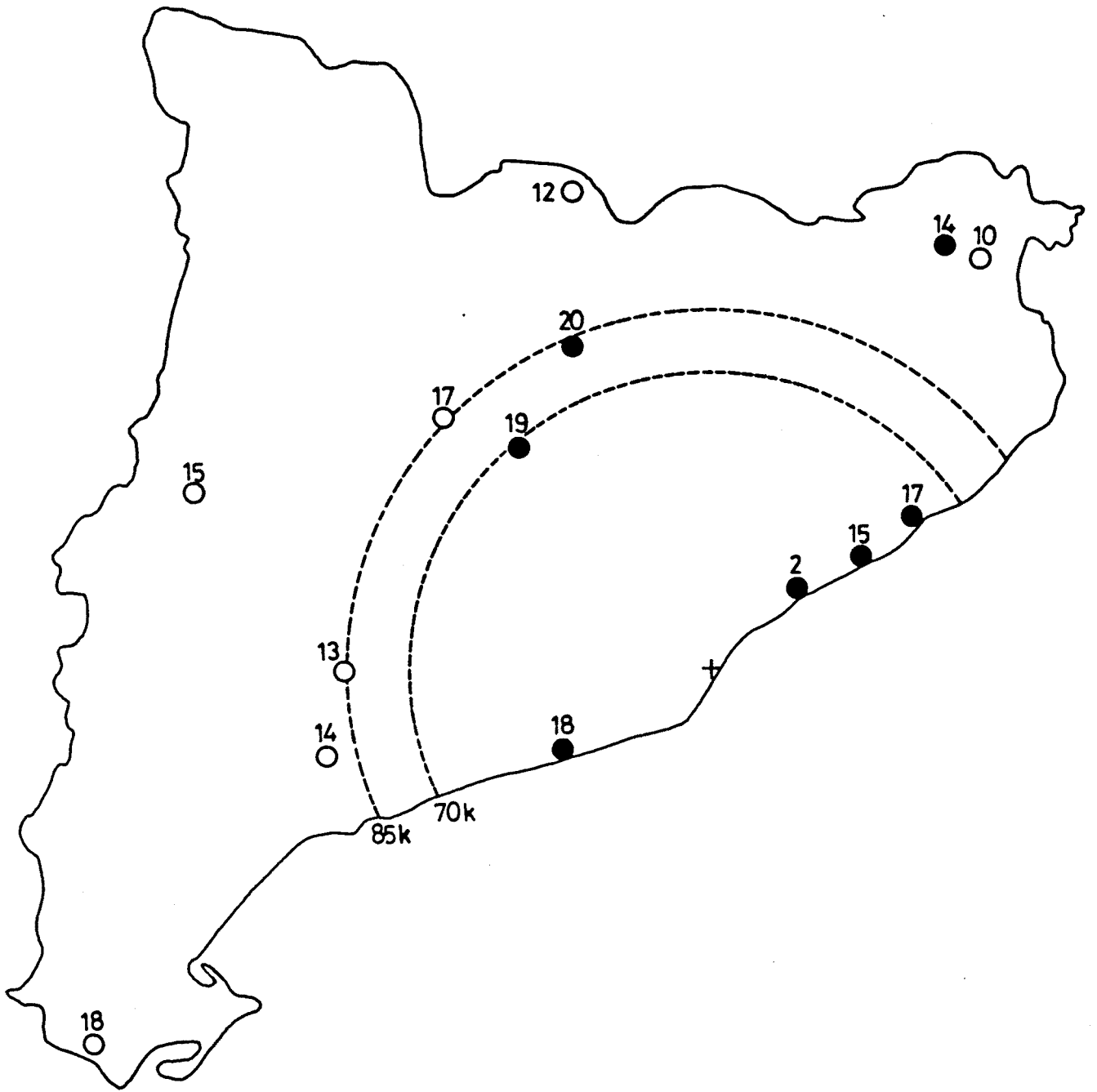

Fig. 7.

Manteniment de les 20 primeres poblacions 1719-1787.

- poblacions que el 1719 eren entre les 20 primeres i ja no hi són el 1787 -la xifra indica el lloc que ocupaven el 1719-
- poblacions que el 1719 no eren entre les 20 primeres i que hi són el 1787 -la xifra indica que el lloc ocupen el 1787-
- 15. Canet; 19. Cardona; 20. Berga
- 14. Sant Feliu; 15. Igualada; 17. Arenys de Mar

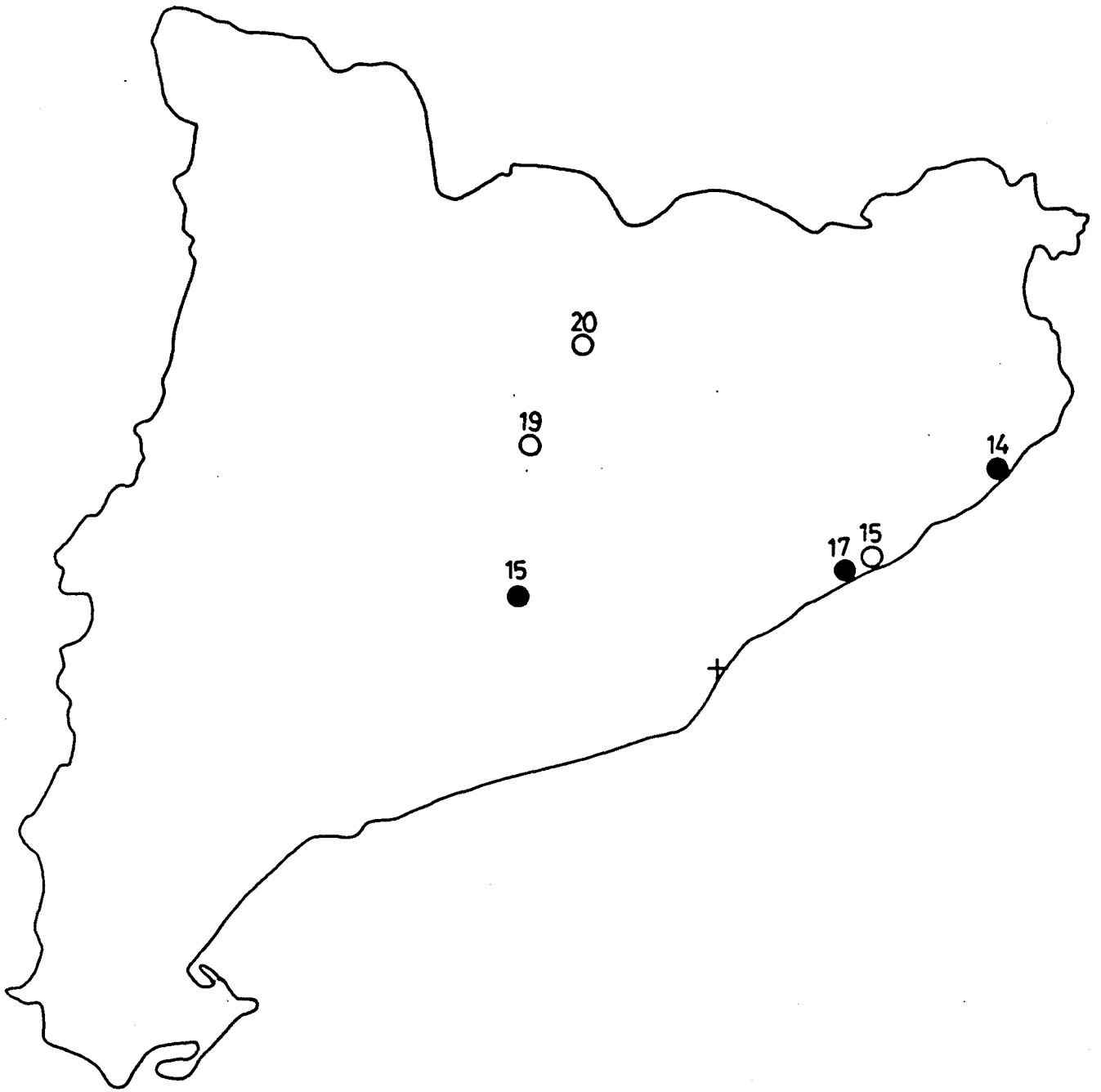

Fig. 8.

Manteniment de les 20 primeres poblacions 1787-1860.

- poblacions que el 1787 eren entre les 20 primeres i ja no hi són el 1860 -la xifra indica el lloc que ocupaven el 1787-
- poblacions que el 1787 no eren entre les 20 primeres i que hi són el 1860 -la xifra indica el lloc que ocupen el 1860-
- 14. Sant Feliu; 16. Cervera; 17. Arenys de Mar; 19. Blanes; 20. Vilafranca
- 4. Gràcia; 10. Sabadell; 14. Badalona; 17. Sant Andreu del Palomar; 20. Sant Martí de Provençals

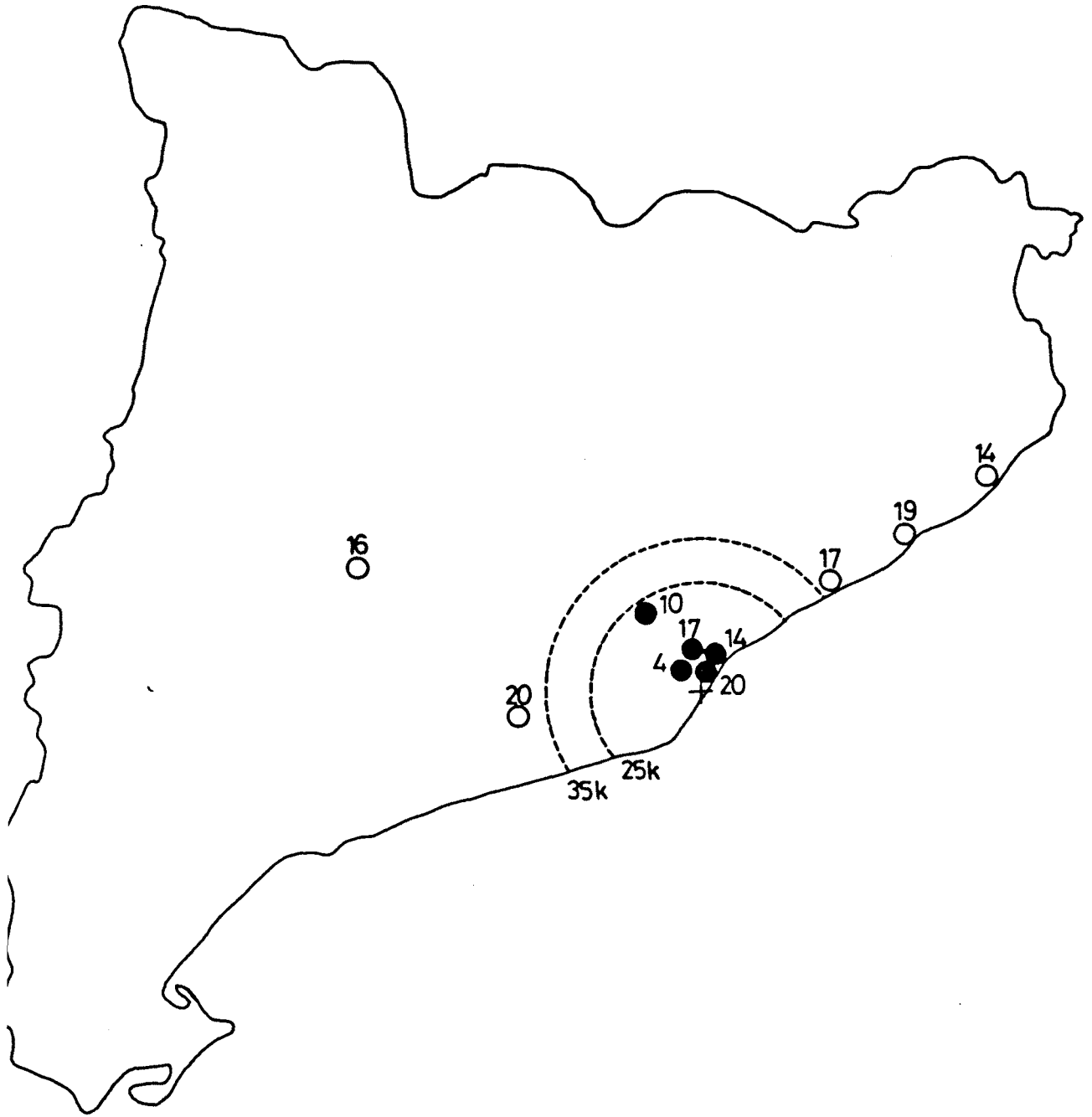

Fig. 9.

Canvis de "lloc" en l'ordenació demogràfica de les 40 primeres poblacions 1553-1860.

- poblacions entre les 40 primeres el 1553 i que en l'interval entre aquesta data i el 1860 han baixat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs -en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1553-
- poblacions entre les 40 primeres el 1860 i que des del 1553 han pujat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs -en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1860-
- 2. Girona; 6. Valls; 7. Vic; 11. Vilafranca; 15. Balaguer; 18. Ulldecona; 28. Tàrraga
- 9. Cervera; 10. Castelló; 12. Puigcerdà; 13. Montblanc; 14. La Selva; 17. Solsona; 21. La Bisbal; 23. Torroella; 24. Cambrils; 25. Constantí; 26. Ripoll; 27. La Seu; 29. Riu-
doms; 30. Alcover; 33. Falset; 34. Peralada; 37. Agramunt; 39. Tivissa; 40. Caldes de Montbui
- 2. Reus; 8. Manresa; 24. Blanes; 26. Palafrugell
- 4. Gràcia; 7. Mataró; 10. Sabadell; 13. Vilanova; 14. Badalona; 15. Igualada; 17. Sant Andreu del Palomar; 19. Figueres; 20. Sant Martí de Provençals; 21. Sants; 27. Arenys; 28. Berga; 29. El Vendrell; 31. Santa Coloma de Farners; 32. Sallent; 34. Granollers; 38. Martorell; 39. Manlleu; 40. Sarrià

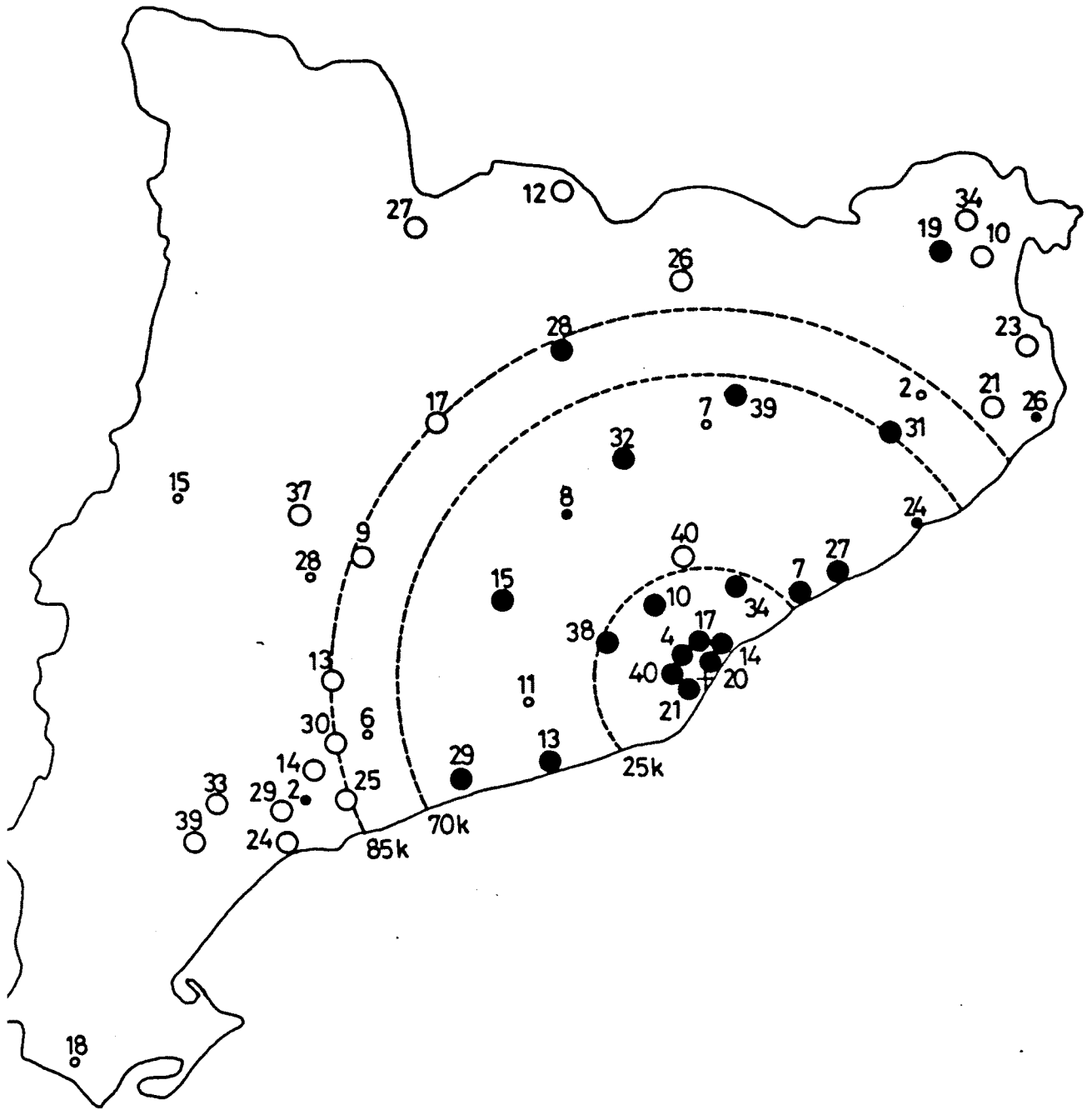

Fig. 10.

Canvis de "lloc" en l'ordenació demogràfica de les 40 primeres poblacions 1553-1719.

- poblacions entre les 40 primeres el 1553 i que en l'interval entre aquesta data i el 1719 han baixat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs -en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1553-
- poblacions entre les 40 primeres el 1719 i que des del 1553 han pujat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs - en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1719-
- 2. Girona; 3. Lleida; 14. La Selva; 15. Balaguer; 17. Solsona; 21. La Bisbal; 26. Ripoll; 27. La Seu; 28. Tàrraga; 29. Riudoms; 39. Tivissa
- 10. Castelló; 12. Puigcerdà; 13. Montblanc; 18. Ulldecona; 23. Torroella; 24. Cambrils; 25. Constantí; 30. Alcover; 32. Banyoles; 33. Falset; 34. Peralada; 35. Palafrugell
- 3. Manresa; 9. Olot; 17. Blanes; 19. Cardona; 27. Moià
- 2. Mataró; 14. Figueres; 15. Canet; 18. Vilanova; 20. Berga; 21. Igualada; 23. Sitges; 30. Sant Hipòlit de Voltregà; 31. Granollers; 34. Arenys de Mar; 35. Vilassar; 36. Caçà; 39. Sant Pere de Vilamajor; 40. Castellterçol

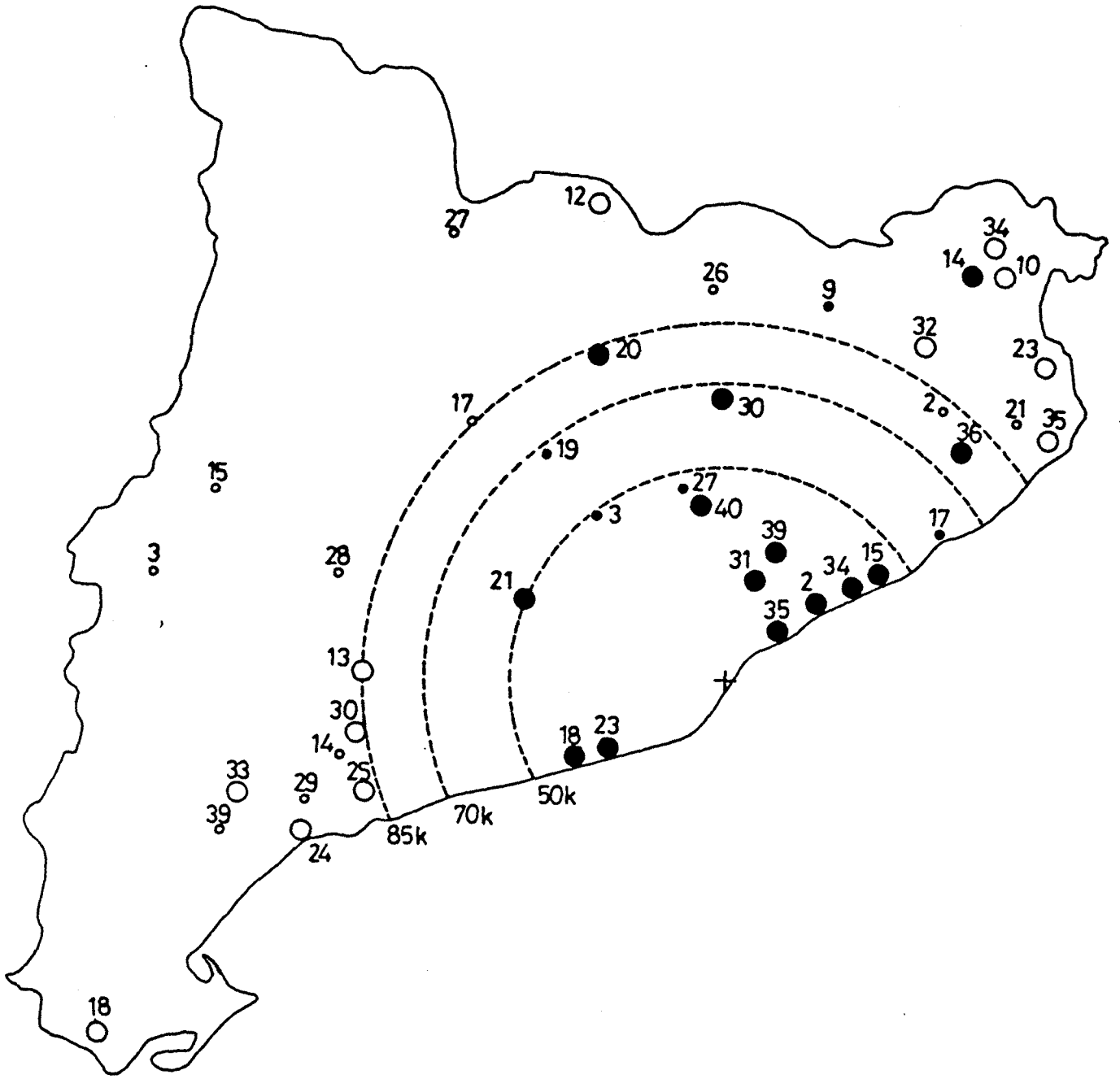

Fig 11.

Canvis de "lloc" en l'ordenació demogràfica de les 40 primeres poblacions 1719-1787.

- poblacions entre les 40 primeres el 1719 i que en l'interval entre aquesta data i el 1787 han baixat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs -en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1719-
- poblacions entre les 40 primeres el 1787 i que des del 1719 han pujat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs -en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1787-
- 3. Manresa; 11. Cervera; 13. Vilafranca; 15. Canet; 20. Berga; 25. Solsona; 27. Moia; 28. La Bisbal
- 19. Cardona; 29. Caldes de Montbui; 30. Sant Hipòlit de Voltregà; 31. Granollers; 32. La Seu; 35. Vilassar; 36. Caçà; 39. Sant Pere de Vilamajor; 40. Castellterçol
- 3. Reus; 12. Vilanova; 14. Sant Feliu; 15. Igualada; 17. Arenys de Mar; 21. Ripoll; 25. Ulldecona; 30. Montblanc; 32. Tàrraga; 35. Esparreguera; 38. Torroella; 40. Alcover
- 23. Banyoles; 26. Badalona; 34. Vilaseca; 37. Calella; 39. Lloret

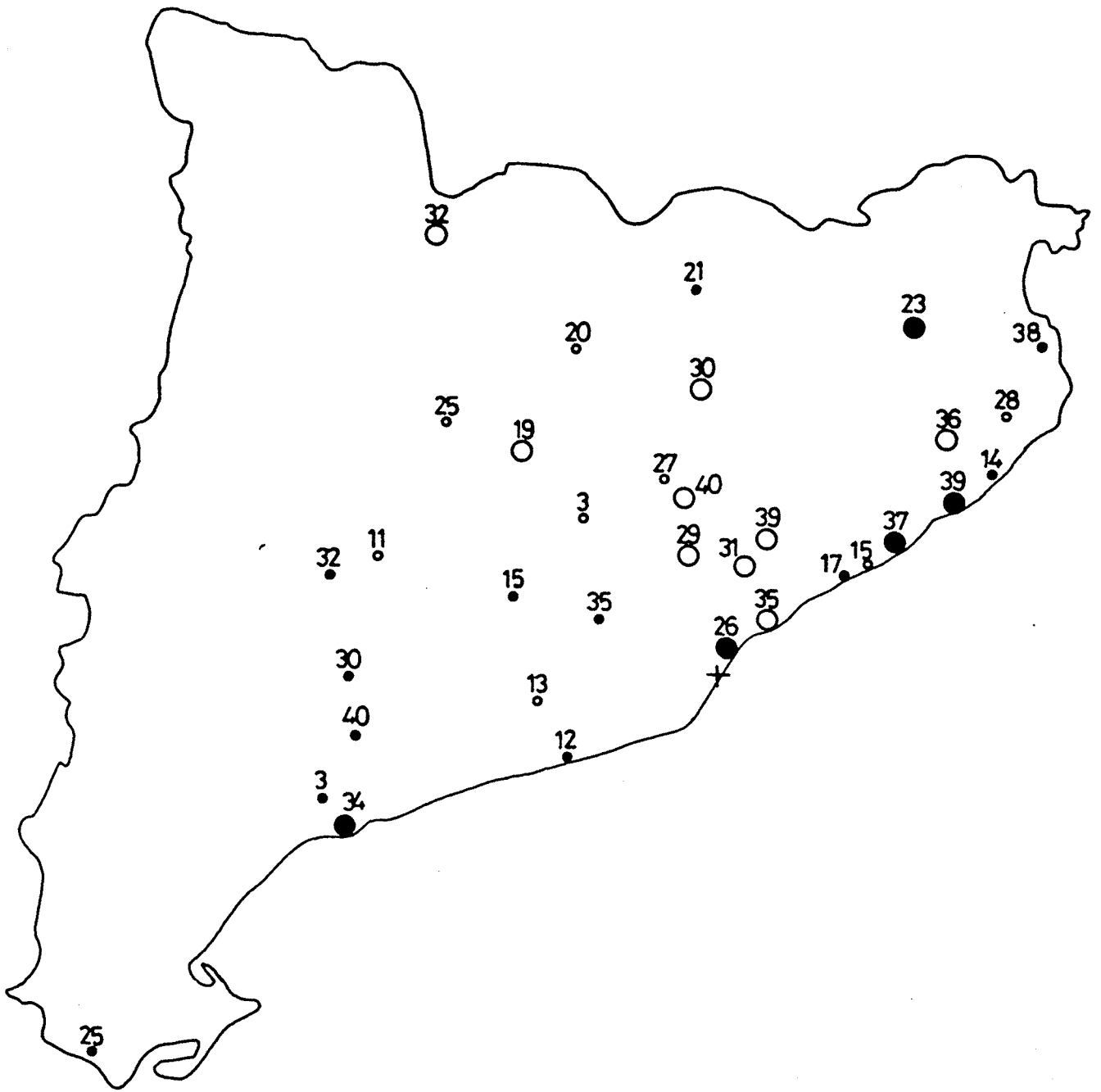

Fig. 12.

Canvis de "lloc" en l'ordenació demogràfica de les 40 primeres poblacions 1787-1860.

- poblacions entre les 40 primeres el 1787 i que en l'interval entre aquesta data i el 1860 han baixat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs
-en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1787-
- poblacions entre les 40 primeres el 1860 i que des del 1787 han pujat entre 5 i 19 llocs -inclusius-
- poblacions id. id. 20 o més llocs
-en ambdós grups, la xifra indica el lloc ocupat el 1860-
- 5. Olot; 6. Vic; 13. Figueres; 14. Sant Feliu; 17. Arenys; 19. Blanes; 22. Balaguer; 23. Banyoles; 27. La Selva; 30. Montblanc; 32. Tàrraga; 36. La Bisbal; 37. Calella; 38. Torroella; 39. Lloret; 40. Alcover
- 16. Cervera; 21. Ripoll; 24. Sitges; 28. Canet; 31. Castelló; 33. Solsona; 34. Vilaseca; 35. Esparreguera
- 31. Santa Coloma de Farners
- 4. Gràcia; 10. Sabadell; 17. Sant Andreu del Palomar; 20. Sant Martí de Provençals; 21. Sants; 29. El Vendrell; 32. Sallent; 34. Granollers; 38. Martorell; 39. Manlleu; 40. Sarrià

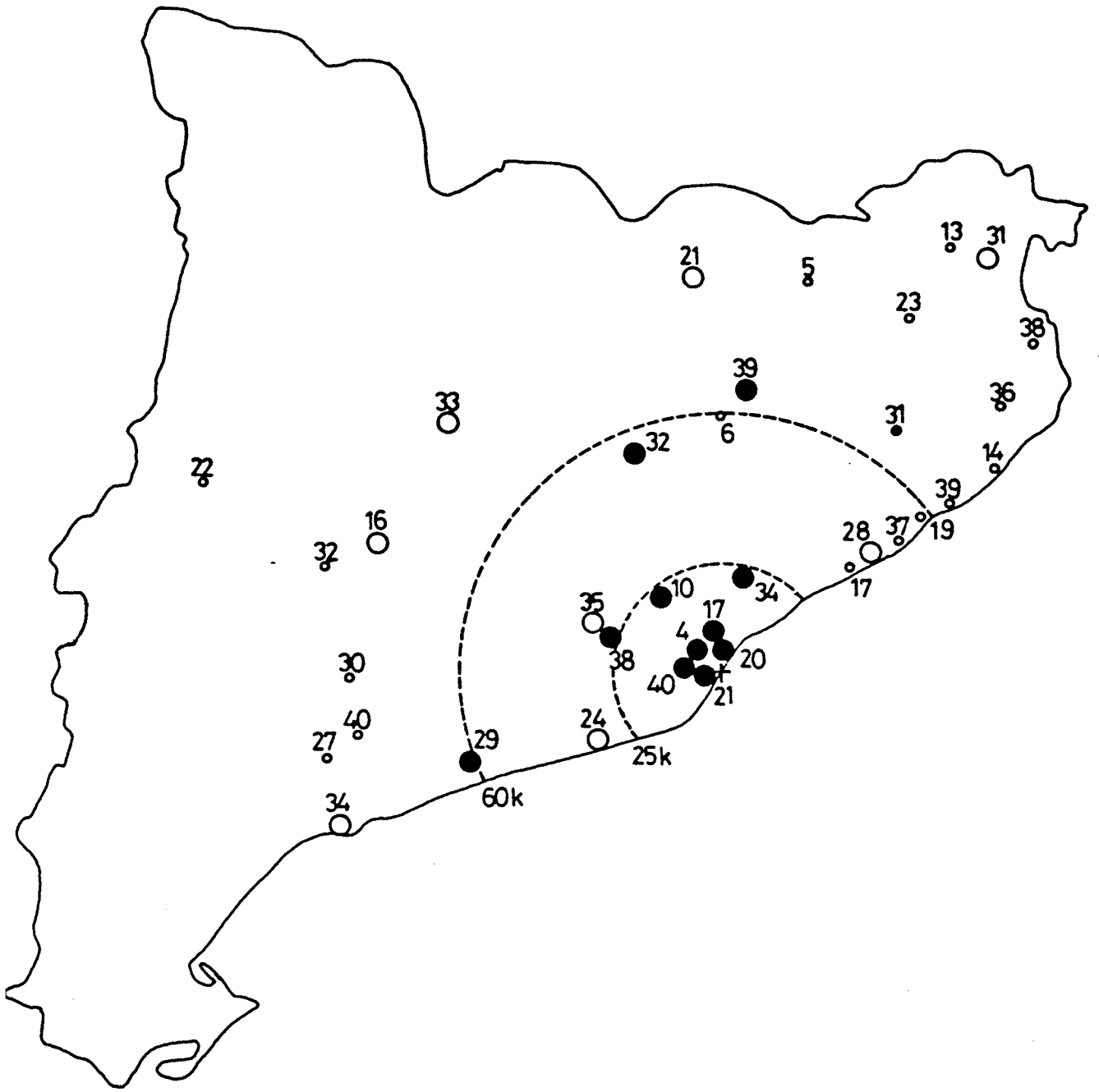

Fig. 13.

Esquema del nucli inicial -sense els masos- i àrees de creixement 1500-1520.

1. creixement a ponent seguint els carrers paral·lels al mar; 2. creixement a l'àrea de "la Riera"; 3. creixement a la riera del Pou de Vall; 4. "botigues de mar"
a. carrer Nou; b. Carreró; c. carrer Palau; d. riera de Cirera; e. camí a Argenton; f. camí a Cabrera -futur carrer de Sant Josep-; g. riera del Pou de Vall; h. límit futur carrer de Na Pau; i. Camí Reial; j. La Plaça; k. l'església; l. desnivell de llevant; m. desnivell de migdia; n. carrer de Santa Maria.

Fonts: en text.

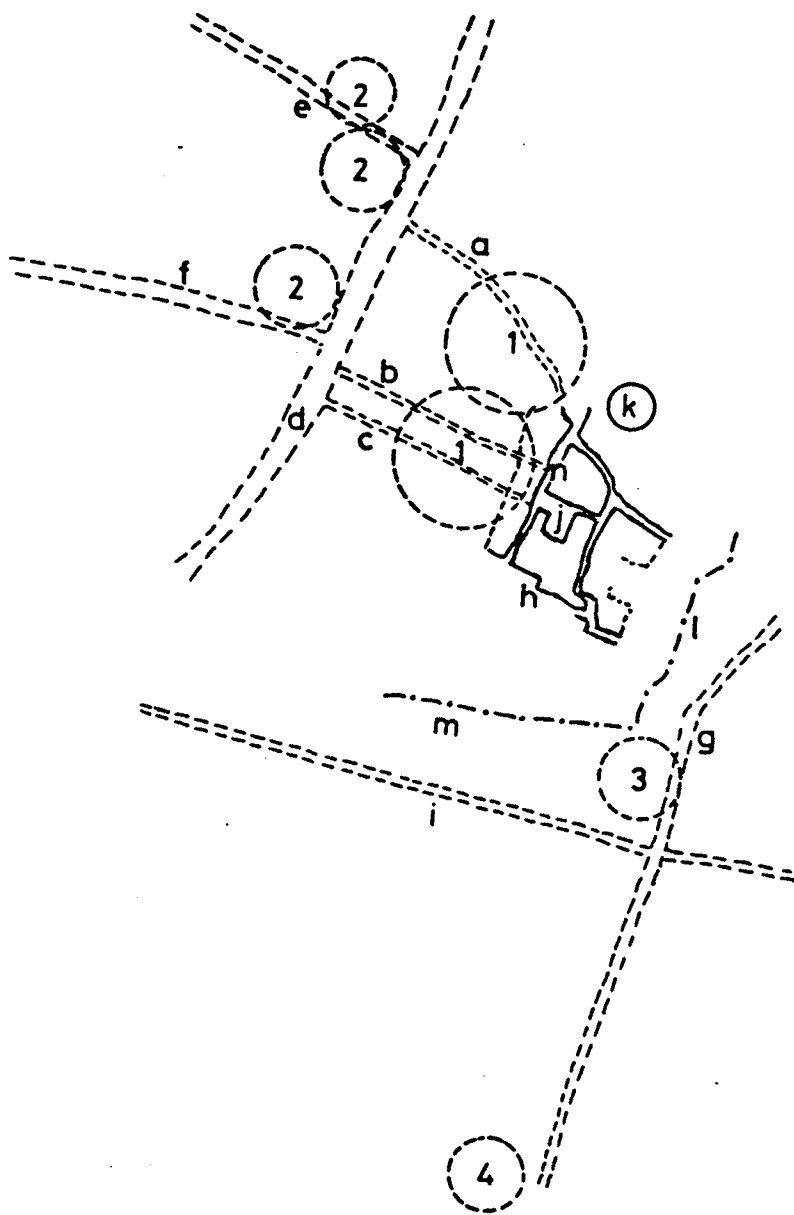

Fig. 14.

Corba de baptismes 1511-1700.

Fonts: Jordi Nadal; Emili Giralt, "La immigració francesa a Mataró durant el segle XVII", Mataró, 1966, pgs. 79 i 80; Josep M. Colomer, "Mataró al mil cinc-cents", Mataró, 1969, pg. 40.

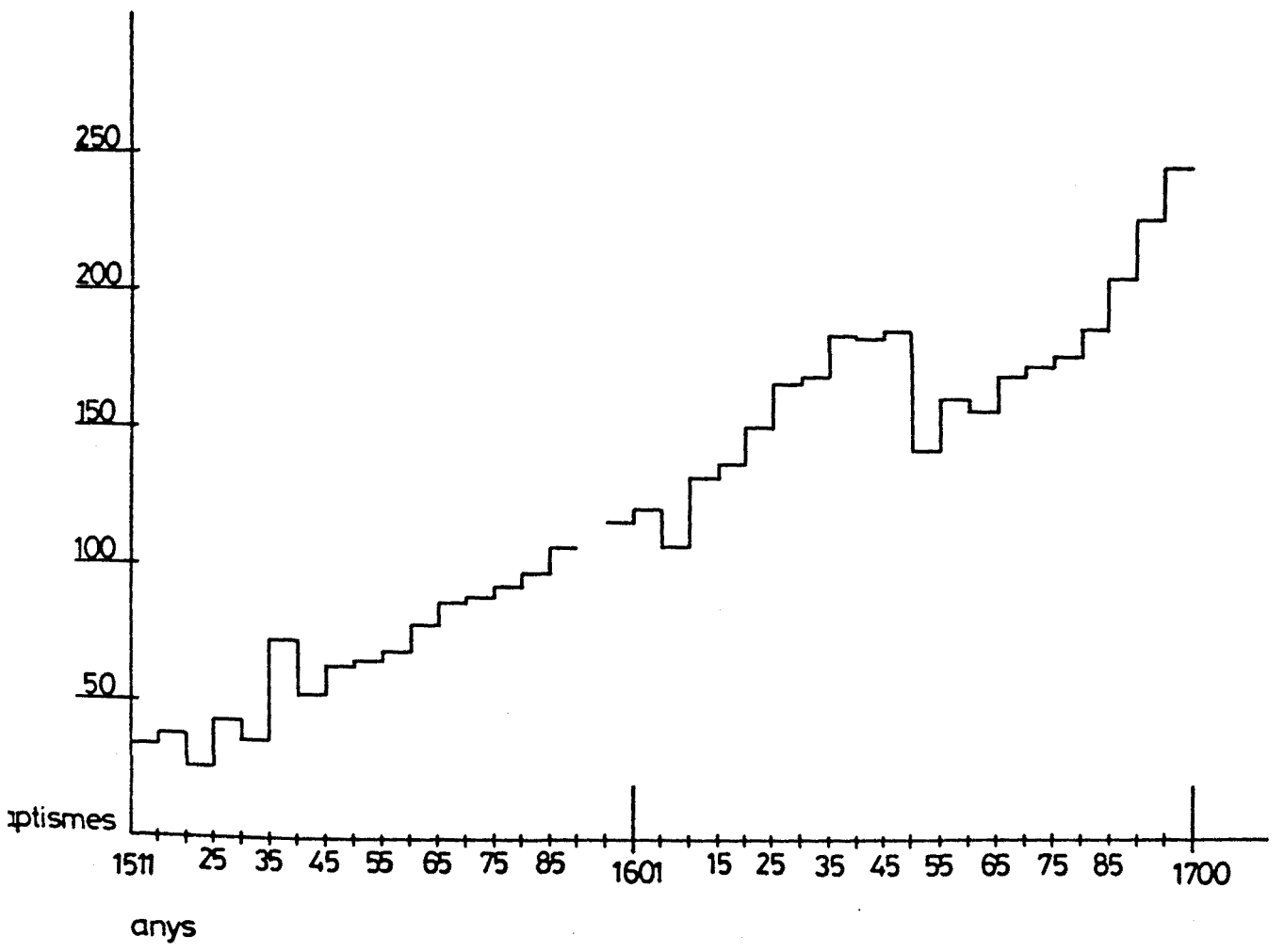

Fig. 15.

La ciutat el 1570 i creixements precedents.

Establiments realitzats durant la dècada dels 60: 1. en terres de Joana Quendo; 2. en terres d'Antoni Arnau alias Matas; 3. en el "manso Creus" de Damià Creus; 4. en el "manso Miralles" d'Elisabeth Arnau i Joan Serra; 5. en el "manso Capella" de Jaume Capella; 6. en terres de Jaume Oliver; 7. en "lo camp dels tarongers" o en lo "pou de vall", en terres dels Pou de la Sínia -tots els propietaris són agricultors-.

Fonts: en text

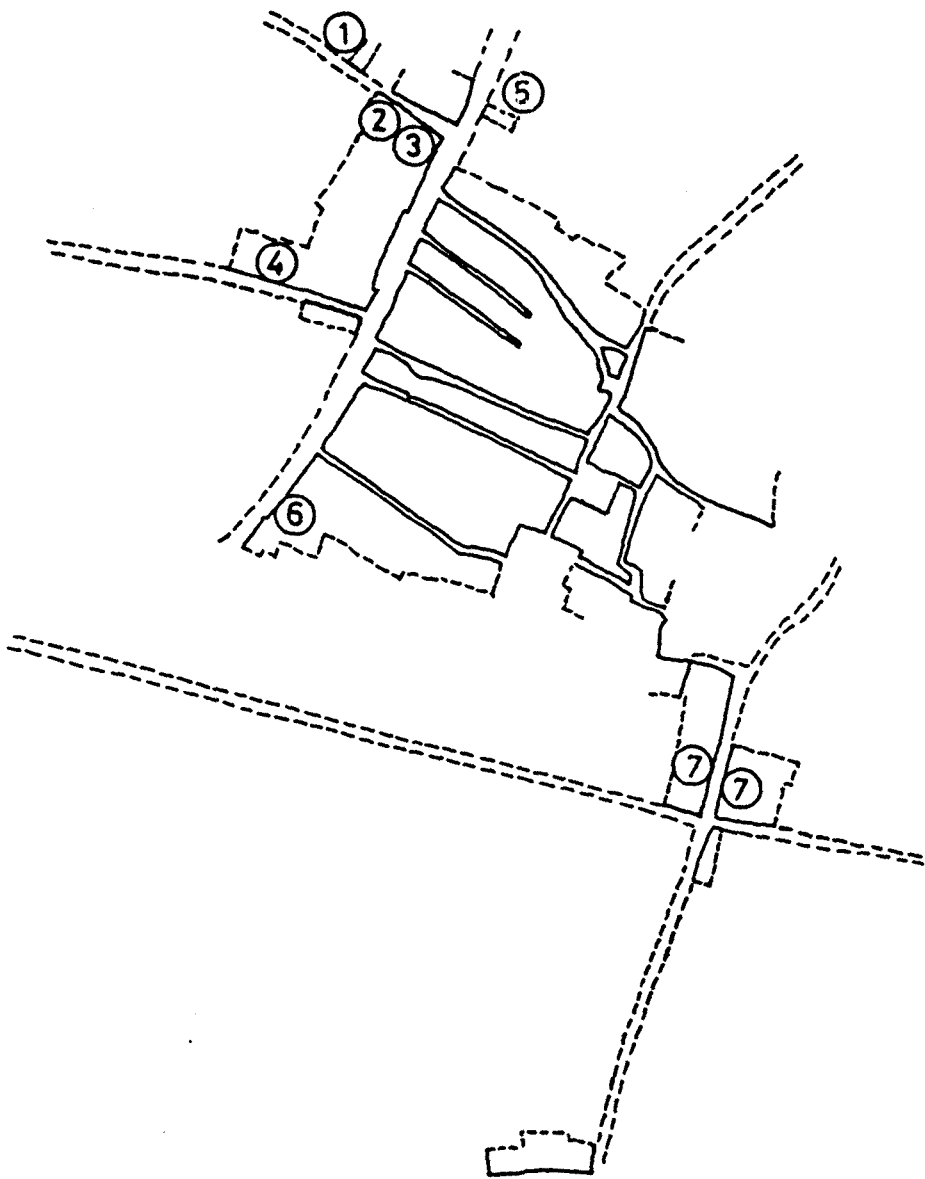

Fig. 16.

Creixements urbans 1570-1600 -i tres primeres dècades del segle XVII-.

creixements 1570-1600

carrers oberts 1570-1600

creixements primeres dècades segle XVII

1. carrer d'Argentona, d'en Guanyabens, d'en Capella, d'en Quendo o que va a Granollers; 2. carrer d'en Molas; 3. carrer de Sant Josep, de Cabrera o que va a casa Moner de la Torre; 4. la Riera; 5. carrer de Sant Pere o d'en Bruguera baster; 6. carrer de Bonaire o d'en Llorenç Mas; 7. carrer Nou; 8. Carreró, carrer de mossen Puig o carrer de Fra Jaume; 9. carrer Palau; 10. carrer Pujol; 11. carrer Barcelona, del Garriga o del mestre Joan; 12. carrer de la Rectoria o de Sant Francesc; 13. carrer de Santa Maria; 14. plaça de Sant Cristòfor i carrer a mar; 15. plaça de les Penyes -després Tarau, de la Peixateria-; 16. carrer de Sant Simon; 17. carrer de la Palma; 18. carrer de Na Pau; 19. Camí Reial; 20. "Fora lo portal de Sant Josep"; 21. "Fora lo portal d'Argentona"; 22. Massavà; 23. "Fora lo portal de Valleix"
a. portal de Barcelona; b. portal de Sant Josep o del Garet; c. portal d'Argentona o d'en Quendo; d. portal de "Valleix"; e. portal d'en Feliu de la Penya; f. portal d'en Pou de la Sínia; g. portal de la Penya d'en Roig; h. Casa de la Vila; i. convent de Sant Josep; j. terres de Gabriel Arnau; k. "Manso Fornells" -Gabriel Fornells-; l. "Manso Seguí Capella" -Jaume Mateu Seguí-; m. "Manso Capella" -Bartomeu Mallol-; n. "Manso Llorenç Mas"; o. "Manso Arnau" -Francesc Palau Arnau; p. "Manso Soler del Pou" -Joan Ferrer Soler-; q. terres d'Antoni Roig de la Penya; r. terres de Bernard Fogueres del Torrent; s. terres dels Pou de la Sínia; t. "Manso Capella" -Joan Arnau Capella i Montserrat Capella-

Fonts: en text

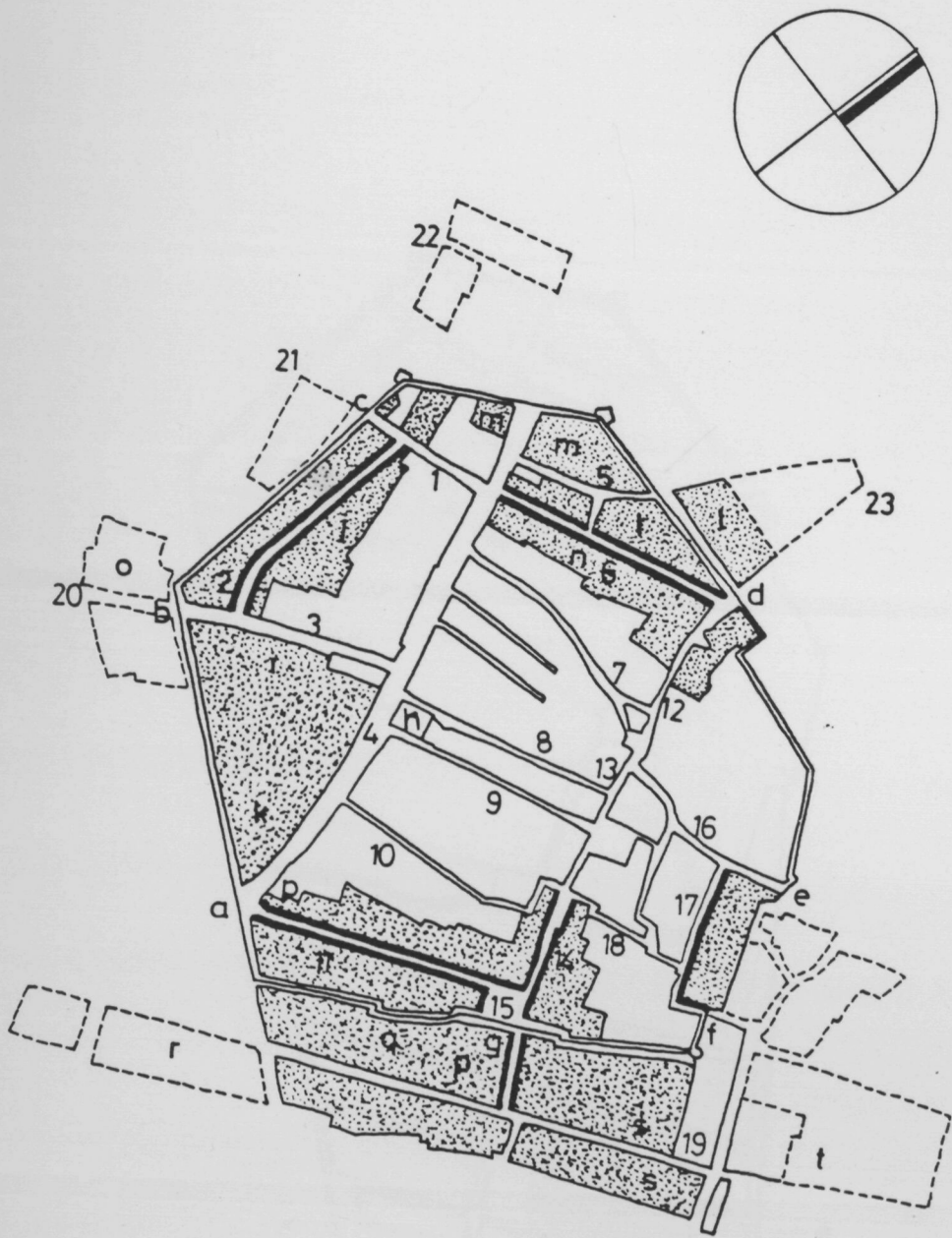

Fig. 17.

L'exemple "Fou de la Sinia" 1395.

Pont: reconstrucció a partir del text contingut en els acords municipals, citat en text.

a. distribució dels patis de cases.

Fig. 17.

L'eixample "Pou de la Sínia" 1595.

Font: reconstrucció a partir del text contingut en els acords municipals, citat en text.

a. distribució dels patis de cases.

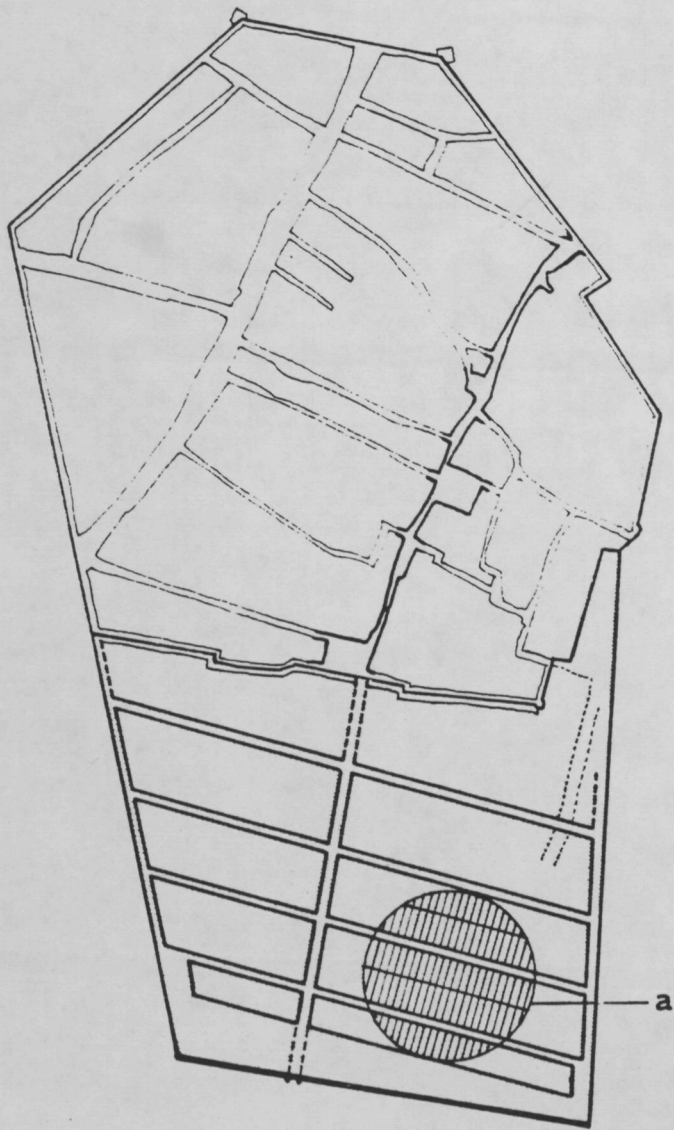

Fig. 18.

Els Pou de la Sínia.

Fonts: ACA. Fons notarial de Mataró, N.4 "Genealogia de la casa de Pou de la Sínia de Mataró desde Berenguer de Puteo o Pou en 1391 fins a Jh. Mariano Pou y Ramis..."; per algunes dades soltes: Pere Molas, op. cit. en text; i, fonamentalment, les fonts notarials que apareixen en el text i els acords municipals. S'ha resseguit, a més, la línia de la família Pou en els diferents talls dels segles XVI i XVII i en el cadastre del XVIII.

Fig. 19.

Vista de Mataró 1724.

S'aprecien perfectament els carrers a mar producte del creixement de finals del segle XVII i principis del XVIII. En el cercle, el fragment de muralla del fracassat eixample "Pou de la Sínia".

Institut Municipal d'Història de Barcelona.

Fig. 20.

Els Arnau.

Fonts: Algunes dades han estat extretes de J. M. Colomer op. cit. en text. Quasi la totalitat de les informacions s'ha obtingut en els talls, els acords municipals i les fonts notarials consultades. La continuació de la genealogia es pot trobar a Pere Molas op. cit. en text.

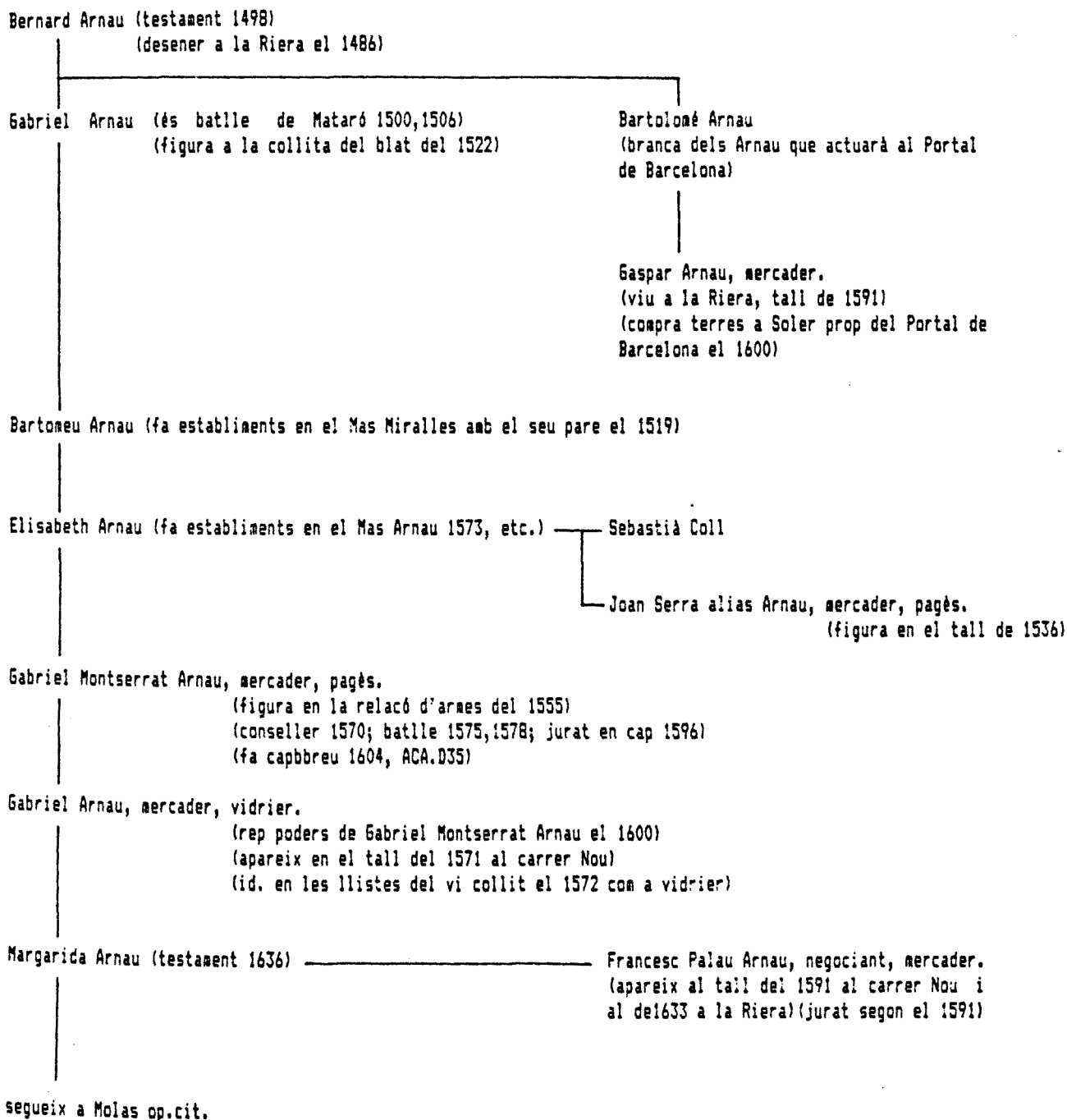

Fig. 21.

"Emfiteutes intercalats" en els establiments 1497-1626.

Fonts: establiments localitzats en notaris citats en text.

periode	establiments				emfiteutes intercalats															
					nest. cases		fusters		rajol.		mercad. comerc.		altres		enf.inter. totals		construc.		altres	
	tot.	any	estudiats	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	
1497-1569	-	-	40	-	1	2,5	3	7,5	-	-	0	0	9	22,5	13	32,5	4	30,8	9	69,2
1570-1600	-	-	94	-	12	12,8	6	6,4	-	-	3	3,2	13	13,8	34	36,2	18	52,9	16	47,1
1601-1626	-	-	32	-	7	21,9	1	3,1	-	-	0	0	6	18,7	14	43,7	8	57,1	6	42,9
1497-1626	-	-	166	-	20	12,0	10	6,0	-	-	3	1,8	28	16,9	61	36,7	30	49,2	31	50,8

percentatge calculat sobre el total d'establiments estudiats

calcul percentatge sobre total establ. amb emfiteu. inter estudiats.

Fig. 22.

L'ascens de Mataró en el sistema urbà català. La importància del segle XVI.

Fonts: per Catalunya vegeu les obres de Josep Iglésies citades a la Bibliografia; per Mataró: J. Nadal; E. Giralt op. cit. a fig. 14, pg. 23 -recull dades de J. Llovet i J. Iglésies-.

Abreviatures: TO: Tortosa; GI: Girona; LL: Lleida; VI: Vic; TA: Tarragona; CE: Cervera; RE: Reus; MA: Manresa.

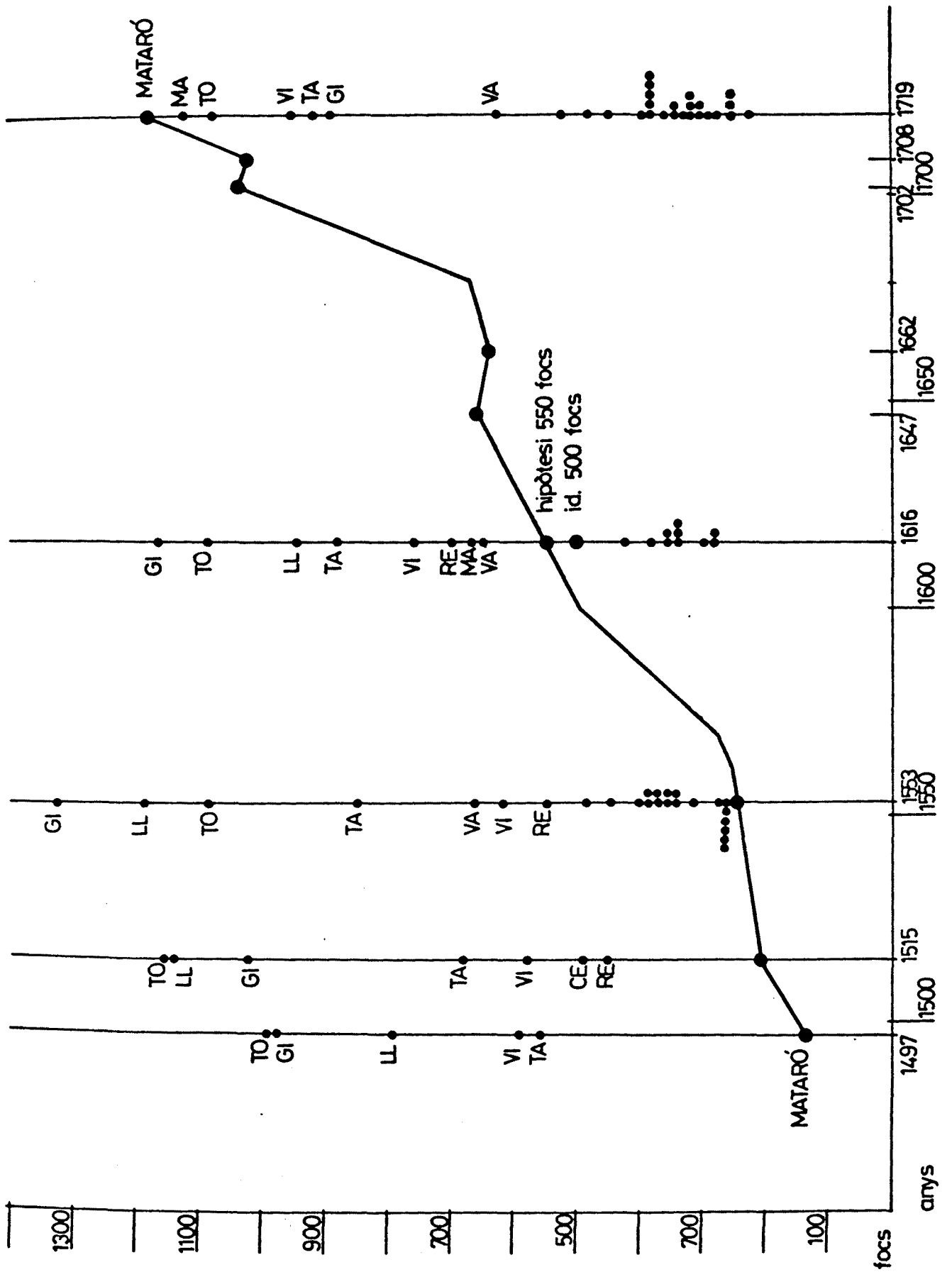

Fig. 23.

Vidriers a Mataró 1536-1633.

Llistat dels vidriers que han estat documentats a Mataró entre els anys 1536 i 1633. S'indiquen el primer any en què apareixen esmentats, les fonts documentals per a cada mestre i el carrer on viuen. La paraula "Fulls" indica l'article "El vidre a Mataró II. De l'alta edat mitjana fins al segle XVIII", R. Juncosa, J. F. Clariana, Fulls del Museu Arxiu de Santa maria núm. 28, abril 1987. En ell, però, només es dona el nom del vidrier i no es cita quasi mai la font. Algunes dades han estat extretes de J. M. Colomer op. cit. en text i J. Giménez id. El gruix de les informacions a partir dels talls, acords, òbits, inventaris, establiments....

Jaume Sala	1536	(ACA.C2.1551; "Fulls...") (a la Riera)
Pere Sala	1555	(relació Armes. JM Colomer op.cit. en text p.120.)
Mateu	1571	(tall 1571)
Rafael Guanter	1571	(tall 1571;ACA notari J.Cortés(80)1571; tall 1592) (a la Riera carrer de St. Pere més alt)
Gabriel Arnau	1571	(tall 1571;ACA notari J.Cortés(90)1571; collita del vi de 1572, Colomer p.209) (al carrer Nou; forn de vidre al carrer Pujol)
Mauri	1571	(tall 1571; tall 1591) (carrer Nou)
Pi	1571	(tall 1571; tall 1591) (a la Riera) (un Pere Pau Pi citat a ACA.BF6) (Antoni Pau Pi a "Fulls...")
Fornells	1571	(tall 1571, carrer Palau; collita de vi 1572,Colomer p.120; tall 1591, pça Ropit);(un Gabriel Fornells citat a "Fulls...")
Perot Girart	1571	(tall 1571 ; tall 1592; collita del vi 1572) (carrer Nou) (citat a "Fulls..")
Bernard Soler	1575	(ACA. Joan Cortés (80) 1575; tall 1591) (Riera, carrer Nou)
Joan Bassa	1576	(ACA. Joan Cortés (94) 1576; id. Jaume Marfà (155) 1595) (carrer Barcelona)
Miquel Arnau	1578	(ACA. Joan Riquer (136) 1578)(carrer de Plaça a Mar)
Francesc Guanter	1582	(ACA. Joan Cortés (86) 1582; id. BF6; citat a "Fulls...") (Riera, carrer St. Pere més alt)
Pere Corbera	1589	(ACA.Pere Despuig (141)1589; tall 1591) (carrer Pujol) (citat a "Fulls..."; es cita també un Pau Corbera a la Riera)
Narcís Planas	1591	(tall 1591,a la Riera; òbit albat seus 1603 i 1605 al Museu Arxiu de Sta. Maria, carrer Nou) (citat a "Fulls..." un Planes)
Pou	1591	(tall 1591) (al Carreró) (un Pere Pou citat a "Fulls...")
Janer	1591	(tall 1591; un Antoni Gener, inventari Joan Giménez op. cit. text; tall 1633, dos "Geners") (carrer Palau)
Sebastià Mandri	1591	(tall 1591) (carrer Palau) (citat a "Fulls..." un "Mandri")
Antoni Planas	1591	(tall 1591; ACA.Jaume Marfà (154) 1594) (Pou de Vall)
Genís Tramolet	1596	(ACA. BF6. 1596) (un Tramoli citat a "Fulls...")
Pere Roig Masarnau	1596	(ACA.BF6.1596;inventari J.Giménez 1604; òbit albat 1604,Museu Arxiu;tall 1633) (a la Riera)
Iolanda Serra	1600	(inventari J. Giménez 1600)
Benet Camps	1602	(ACA. Narcís Portell (1066) 1602) (Cami Reial)

Sebastià Soler	1603	(Museu Arxiu Sta. Maria, òbit 1603) (a la Riera)
Ramon Casareu	1603	(idem., idem.)
Ambròs Murans	1604	(tall 1591; invent. J. Giménez 1604; òbit Museu Arxiu 1604) (carrer Nou) (citats "Fulls...")
Pau Rossell	1604	(ACA. Capbreu J.M. Arnau; un Joan Pau Rosselló a invent. J. Giménez 1627) (carrer St. Josep)
Àngel Custodi	1604	(Museu Arxiu òbit 1604)
Joan Pau Mates	1605	(Museu Arxiu òbit 1605) (carrer Pujol)

Un mínim per tant de 27 vidriers a Mataró entre 1571 i 1605. A "Fulls.." consten també com a vidriers el segle XVI (no es donen dates): Bartomeu Fàbregas, Antoni Roig, Marot o Masot)

Joan Pau Corbera	1619	(inventaris Giménez 1619) (vídua al tall 1633) (a la Riera) (citats a "Fulls...")
Joan Roig del Recó	1624	(inventaris Giménez 1624) (a la Riera)
Jaume Massot	1628	(ACA.D36 1628; tall 1633) (carrer de la Palma) (citats un "Masot" o "Marot" entre els vidriers del segle XVI)
Narcís Gallart	1628	(ACA.D36 1628; tall 1633) (pça. St. Cristòfor)
Jaume Guindo	1630	(inventaris Giménez 1630) (carrer Pujol) (de fet un Bernard Guindo viu al carrer Pujol ja el 1575, ACA. Joan Cortés (80) 1575) (citats a "Fulls...")
Reniu	1633	(tall 1633) (carrer Argentona)
Jaume Cabanyes	1633	(vídua al tall 1633; inventaris J. Giménez 1635) (al Carreró) (citats a "Fulls...")
Segimon Soler	1633	(tall 1633; inventaris J. Giménez 1637) (carrer de St. Josep)

A "Fulls..." s'inclouen com del segle XVII (sense donar dates) altres vidriers: Josep Borrell, Antoni Gener (l'listat nostre 1591), Bernat Gual, Pau Lladó, Pere Murans, Bernat Pi, Joan Pujol, Joan Roig Roca (possiblement Joan Roig del Recó), Antoni Sala Roig, Violant Serra (possiblement Iolanda Serra)

Fig. 24.

Mestres de cases a Mataró 1519-1637.

Llistat dels mestres de cases que han estat documentats a Mataró entre els anys 1519 i 1637. S'indica el primer any en què apareixen esmentats i les fonts documentals per a cada mestre. Algunes dades extretes de J. Giménez op. cit. en text. El gruix de les informacions a partir dels talls, acords, òbits, inventaris, establiments...

Francesc Guanyabens	1519	(francès) (ACA.Joan Robert(28)1519, fa casa; Acords 16 agost 1536; fa casa; Acords 13 febr.1540, empedra carrers)
Joan Guanyabens	1519	(francès germà de Francesc) (ACA. Joan Robert(28)1519, fa casa)
Marsal, de Plassa(?)	1519	(francès) (ACA.Joan Robert(28)1519, fa casa)
Esteve Nomala	1552	(ACA.Joan Cortell(76)1552, fa casa)
Antoni Guanyabens	1561	(Acords 9 juny 1561,fa baluard a l'església) (el carrer d'Argentona s'anomenarà carrer d'en Guanyabens)
Joan Guanyabens	1563	(ACA.Joan Cortés(85)1563,etc, establiments; Arxiu de Protocols de Barcelona.Salvador Capella 1581-1584, 7 juny 1582, fa casa; Museu Arxiu de Sta.Maria, inventari 1591)
Joan Casadevall	1571	(tall 1571; al carrer Cabanyes;ACA.BF6 1596)
Joan Salvador de la Garriga	1571	(tall 1571; el carrer de Barcelona on viu s'anomenarà primerament carrer del Garriga i del mestre Joan; Acords 1578 fa el baluard del Quendo, al Portal de idem o d' Argentona; ACA. Joan Cortés (94)1576, fa casa; Acords 1586, Portal de Barcelona; id.Jaume Marfà(157)1597, fa forn de rajoles; etc.)
Antoni Boda	1571	(tall 1571,al carrer de Cabrera un mestre Antoni; tall 1591)
Pere Giraudell	1576	(ACA.Joan Cortés(94)1576;establiment)
Joan Mestre	1577	(francès) (ACA.Joan Cortés(95)1577; id. id.(96)1577, fa cases)
Francesc Font	1577	(francès)(ACA. Joan Cortés(96)1577, fa casa;id.Joan Piqueras(136)1578, establiment)
Joan Andinyat(?)	1578	(de St.Martí de Teià) (Acords 23 desembre 1578,contractat per la construcció de la muralla)
Antoni Costa (Lacosta)	1578	(ACA.Joan Piquer(136)1578, establiment; tall1591 al Pou de Vall; ACA. J. Marfà (158)1598, fa casa)
Nicolau Ferrer	1578	(ACA. Joan Piquer(136)1578, fa la Capella de St. Pere de l'església de Mataró)
Antoni Picas	1578	(ACA.Joan Piquer(136)1578, fa casa; id. Joan Cortés (84)1589, establiment)
Joan Blanco	1578	(ACA. Joan Piquer (136)1578, "afrontat" en establiment)
Antoni Salvador (o Lagarriga)	1578	(germà de Joan Salvador) (ACA.J. Piquer (136)1578, establiment; id. P. Despuig (142)1590, establiment; J. Marfà(154) 1594, establiment.
Miquel Roig (Recolons)	1579	(ACA.Joan Cortés(96)1579)

Nicolau Vernya	1581	(de St. Andreu de Llavaneres) (Arxiu Protocols Barcelona. Salvador Capella 1581-84, 9 gener 1581, fa casa; ACA.CB 1595, encàrrec de la muralla; Acords 1587, fa el Portal de Valldeix; ACA.P. Despuig(142)1589, establiment)
Martí Colomer	1591	(tall 1591 al carrer Mo.Joan; Museu Arx. òbit 1603 al Portal d'en Pou de la Penya)
Joan Mas (Rodon)	1591	(tall 1591 al carrer Nou; Museu Arxiu, inventari 1591; ACA. Jaume Marfà (153) 1592, faa casa; id. id.,1593, fa casa)
Francesc Guillo	1593	(ACA.Gabriel Morera(1010)1593, establiment)
Leonardo Gemmir	1593	(ACA.Jaume Marfà(153)1593, establiment)
Miquel Llorens	1596	(ACA.BF6.1596; id. Narcís Portell(1076) 1614, establiment)
Hierònim Bordes (Cases)	1596	(ACA.BF6.1596)
Guillelmo Boix (1601)	(1601)	(francès) (matrícula francesos 1637, J. Nadal i E. Giralt op.cit. en text) (al carrer de St.Josep)(el 1637 portava 36 anys a la vila)
Gaspar Berenguer	1602	(ACA.Jaume Matas(180)1602, establiment; Bernat Llätzer Simó(206)1623, fa casa)
Mo. Ungent (?)	1602	(francès) (Museu Arxiu, òbit 1602, viu amb Joan Salvador)
Pere Ros	1603	(ACA. Narcís Portell(1067)1603)
UN mínim, per tant, de 23 mestres de cases a Mataró entre 1571 i 1603.		
Francesc Maig	1610	(ACA.Jaume Matas(187)1610, establiment)
Pere Sala	1612	(inventaris J. Giménez op.cit. en text, 1612)
Francico Viala	(1612)	(francès)(matrícula francesos 1637,n.3, porten 25 anys a la vila e 1637)
Pablo Gendre	1612	(francès)(id. n.75)(al Camí Reial)(porten 25 anys a la vila el 1637)
Antoni Colomer	1614	(inventaris J. Giménez op.cit. en text, 1614)
Joan Bordes	1615	(francès)(matrícula n.149)(al carrer de St. Josep)(porten 22 anys a la vila el 1637)
Pedro Baró	1617	(id.)(id. n.190)(al carrer de St. Francesc)(20 anys a la vila el 1637)
Francesc Ferriol	1617	(ACA.C.9 1617, fa molí fariner)
Joan Bruguera	1618	(Registre Hipoteques Barcelona, Mataró 1776, 1618 establiment)
Damià Fontanilles	1627	(ACA.Joan Vieta(285)1627, fa tres cases)
Gerònim Valeta	1627	(ACA.Joan Vieta(285)1627, fa casa)
Joan Baró	1633	(tall 1633)(al carrer de St. Francesc)
Joan Coll	1633	(tall 1633)(al carrer de St. Francesc)
Joan Boix	1633	(tall 1633)(al carrer d'Argrentona)
Gerònim Casillanis	1633	(tall 1633)
Julia	1633	(tall 1633)
Joan Gener	1633	(tall 1633) (tall 1635)

Fig. 25.

Ordenació de carrers segons la seva "riquesa" mitjana 1571, 1633, 1716.

Imposicions mitjanes en sous / foc.

Carrer Cabanyes - plaça Ropit - placeta Beat Salvador; carrer Garriga - carrer Barcelona; carrer Cabrera - carrer Sant Josep; carrer Fra Jaume - Carreró.

El cadastre del 1716 inclou els carrers apareguts en el creixement de finals del segle XVII i principis del XVIII: vegeu Fig. 28.

Fonts: citades en text.

Tall 1571

Plaça	21,90
Nou	11,30
Carreró	10,90
Pou de Vall	10,60
Palau	10,40
Cabanyes	10,20
Garriga	10,00
Riera	9,25
Cabrera	4,50
Pujol	4,50

Tall 1633

Riera	2,70
Plaça	2,57
Fra Jaume	2,51
Palau	2,45
P.St.Cristófor	2,41
Nou	2,13
Bonaire	2,09
Argentona	1,86
Barcelona	1,81
Palma	1,69
St.Simon	1,68
St.Josep	1,40
St.Francesc	1,31
Molas	1,31
Pujol	1,26
Camí Reial	1,18
"defora"	0,99
Pou de Vall	0,97
Cases de mar	0,47

mitjana dintre = 1,93

mitjana fora = 1,05
(sense veinats)dintre
----- = 1,83
fora

Cadastre 1716

Plaça	27,12
Sta.Maria i Pça.	27,05
Don Magi	22,50
Riera	22,06
Barcelona	15,58
Palau	15,03
Bonaire	14,53
St.Francesc	14,21
St.Simon	14,00
Nou	13,00
Na Pau-Beat Salvador	12,85
Fra Jaume	12,79
Argentona	12,69
Palma	12,65
St.Josep	11,00
St.Antoni	10,51
Pujol	10,15
Molas	9,58
Camí Reial	9,16
Ravalet	7,93
St.Pere	7,67
Massavà	7,41
"orillamar"	6,39
Fora Ptal. St.Josep	6,30
Fora Ptal. Valleix	6,28
St. Joan	6,28
Pou de Vall	6,17
St. Francesc	5,70
Fora Ptal.Argentona	5,27
St. Sadurni	5,00
Pou de St. Pere	4,43
Pescadors	4,33

mitjana dintre = 15,31

mitjana fora = 7,69

dintre
----- = 1,99
fora

Fig. 26.

Concordància entre les xifres d'establiments calculades per a cada període i les xifres de cases extretes del tall del 1702, del cadastre -1716, 1731, 1757- i de l'"apeo" de les cases del 1819.

Fonts: en text i AHMM, Cadastre núms. 12 -"Catastro de las casas...", del 1731 i 46 -"Vecindario de las casas...", del 1757.

	cases dintre muralles	cases fora muralla	total
1702	454	470	924
		establiments període 1702-1716 = 122	
1716	473	587	1060
		establiments període 1717-1731 = 229	
1731	473	855	1328
		establiments període 1732-1757 = 137	
1757	479	975	1454
		establiments període 1758-1819 = 651	
1819	492	1594	2086

Les dades són prou coincidents i una anàlisi en detall encara aproxima més les xifres. Entre 1702 i 1716, la diferència entre totals de cases -deixant a part el dintre muralles- ($587-470 =$) 117, coincideix plenament amb els 122 establiments si tenim en compte que algun dels patis encara no ha estat edificat el 1716. Entre 1716 i 1731, l'increment de cases és ($855-587 =$) 268 i els establiments 229; hem de considerar, però, que el 1731 es comptabilitzen moltes botigues "a mar" i algunes al Ravalet -abans no incloses- i que el 1716 alguns patis del c. Sant Francesc estaven establerts però no inclosos com a cases: fetes aquestes correccions, les xifres coincideixen totalment. Entre 1731 i 1757, l'increment de cases és ($975-855 =$) 120, i els establiments 137: la correcció aquí es fa tenint en compte que el 1757 han desaparegut bona part de les botigues "a mar". Entre 1757 i 1819, la diferència de cases dóna ($1594-975 =$) 619, i els establiments 651: la diferència es produeix en "desdoblar" algunes unitats noves amb més d'un cós i que figuren el 1819 com a unitat casa. En general, doncs, es pot assegurar que la coincidència de les xifres donades pels documents "globals" i les aconseguides a partir dels establiments i la distribució espacial carrer a carrer és molt bona.

Fig. 27.

Establiments per any 1679-1797.

Les xifres d'establiments / any a sobre de les columnes resulten dels cocients: 1679-1702: 232 / 24; 1703-1716: 122 / 14; 1717-1731: 229 / 15; 1732-1751: 83 / 20; 1752-1757: 54 / 6; 1758-1797: 629 / 40.

Estimació de referència: període 1570-1600 = aprox. 10 establiments / any.

Fonts: establiments localitzats en notaris citats en text i "Fonts".

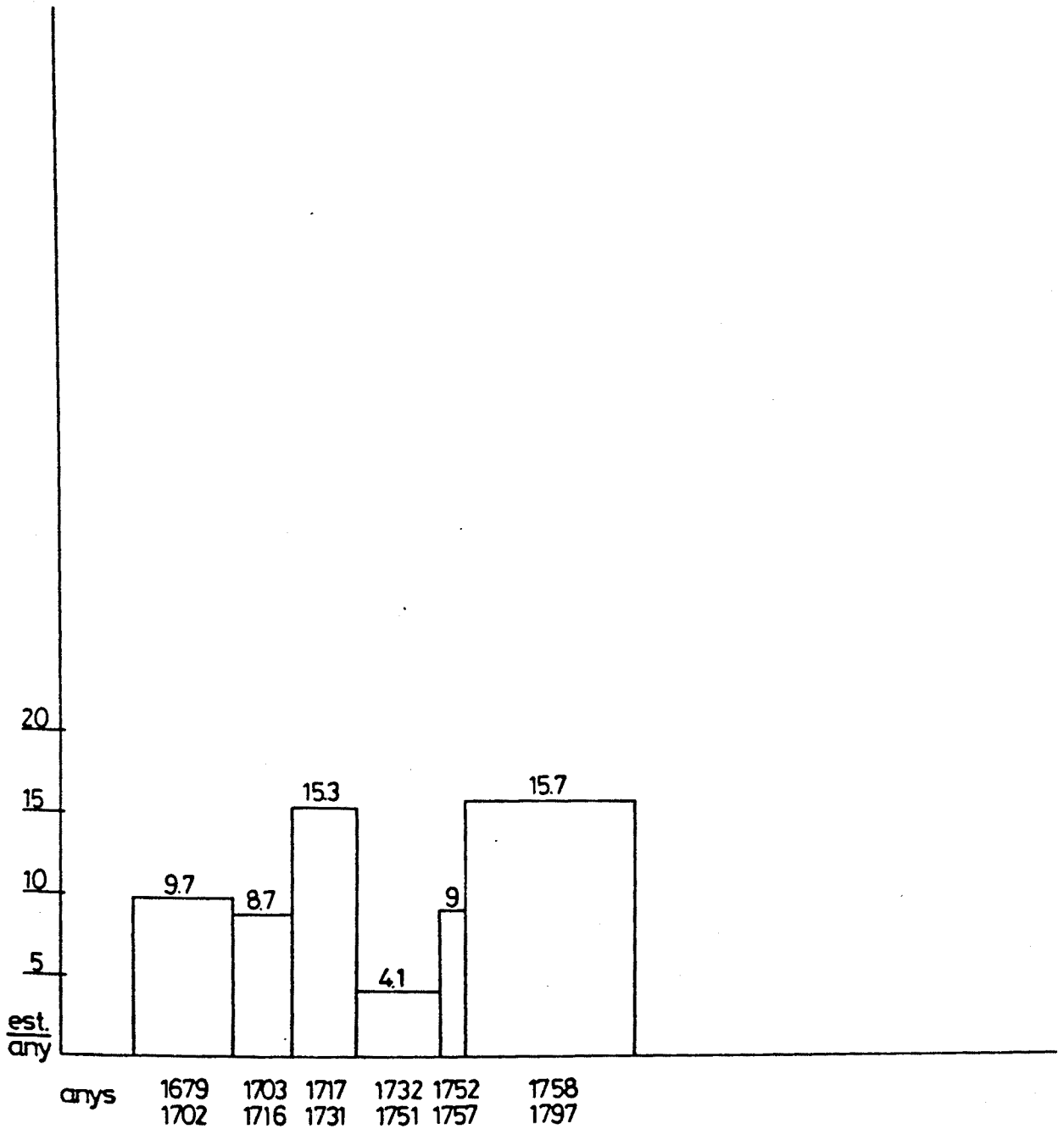
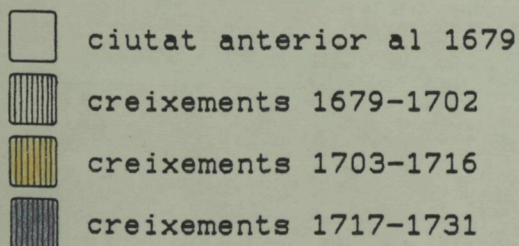

Fig. 28.

Creixement urbans 1679-1731.

Els plànols de creixement recullen els establiments de patis de cada període: queden fora de l'anàlisi els elements singulars de la ciutat; s'han grafiat alguns d'ells per a obtenir una millor explicació del plànol.

a. carrer de Sant Sadurní; b. carrer de Sant Pau; c, d. "Fora lo Portal de Valleix" -carrer de les Caputxines i camí a "Valleix", després Camí Fondo-; e. carrer de Santa Marta; f. carrer de Santa Teresa; g. La Rambla; h. plaça de Santa Anna; i. carrer de Sant Antoni; j. carrer de Sant Francesc; k. carrer de Sant Joan; l. carrer de Sant Pere -Pou de Vall-; m. Ravalet; n. carrer dels Pescadors; o. Pou de Sant Pere; p. convent de carmelites -1685-

Fonts: establiments localitzats en notaris citats en text i "Fonts".

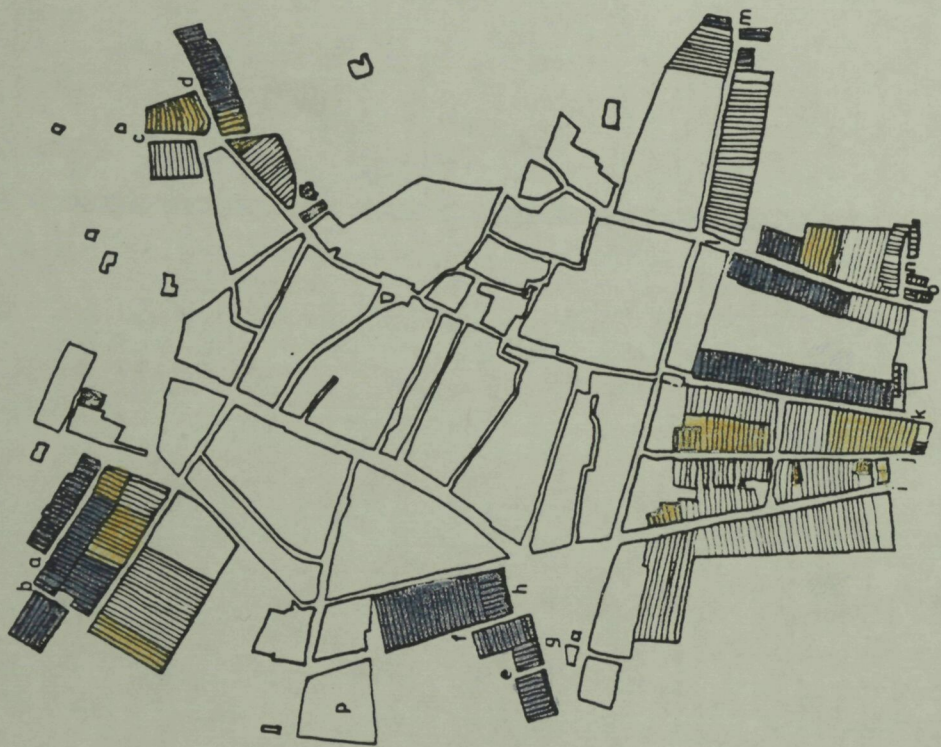

Fig. 29.

Creixements urbans 1732-1751.

ciutat anterior al 1732

creixements 1732-1751

a. subdivisió dels patis que donaven a dos carrers; b. convent de caputxines; c. Escoles Pies

Fonts: establiments localitzats en notaris citats en text i "Fonts"

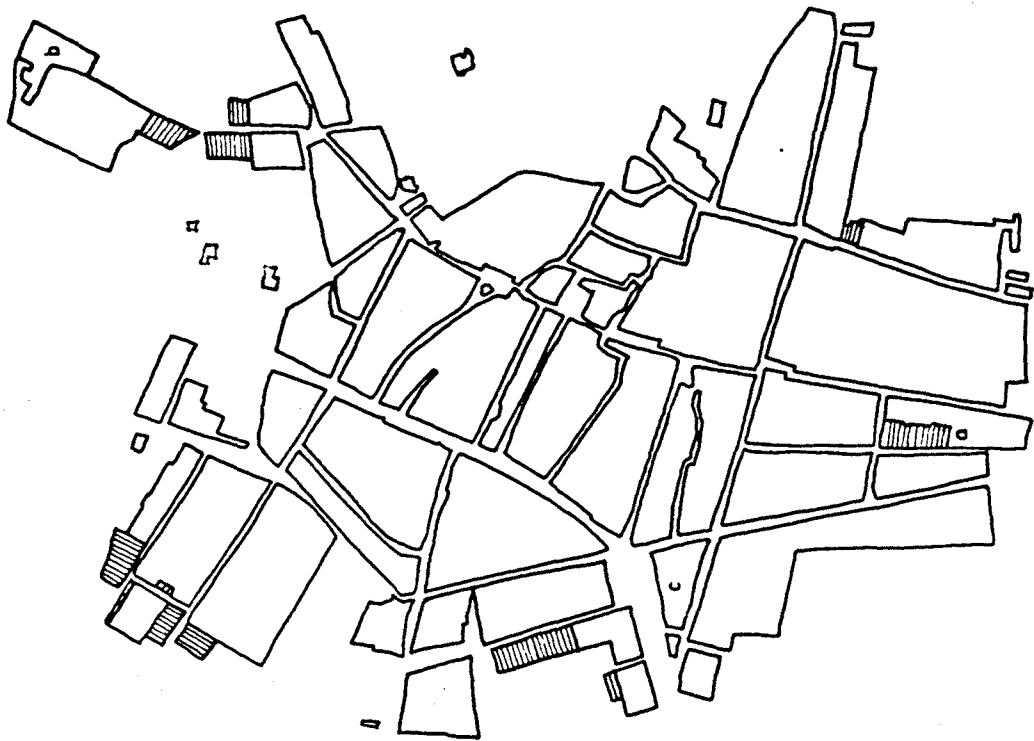

Fig. 30.

Creixements urbans 1752-1797.

- ciutat anterior al 1752
- creixements 1752-1757
- creixements 1758-1797

a. carrer del Carme; b. carrer de Sant Elies; c. carrer de Sant Rafael; d. carrer de la Concepció; e. carrer de Sant Benet; f. carrer de Sant Brú; g. carrer de la Mercè; h. carrer de Sant Agustí; i. carrer de Santa Rita; j. carrer de Sant Bonaventura; k. carrer de Sant Ramon; l. Baixada de Sant Ramon; m. carrer de Sant Pelegrí; n. carrer de La Havana

Fonts: establiments localitzats en notaris citats en text i "Fonts".

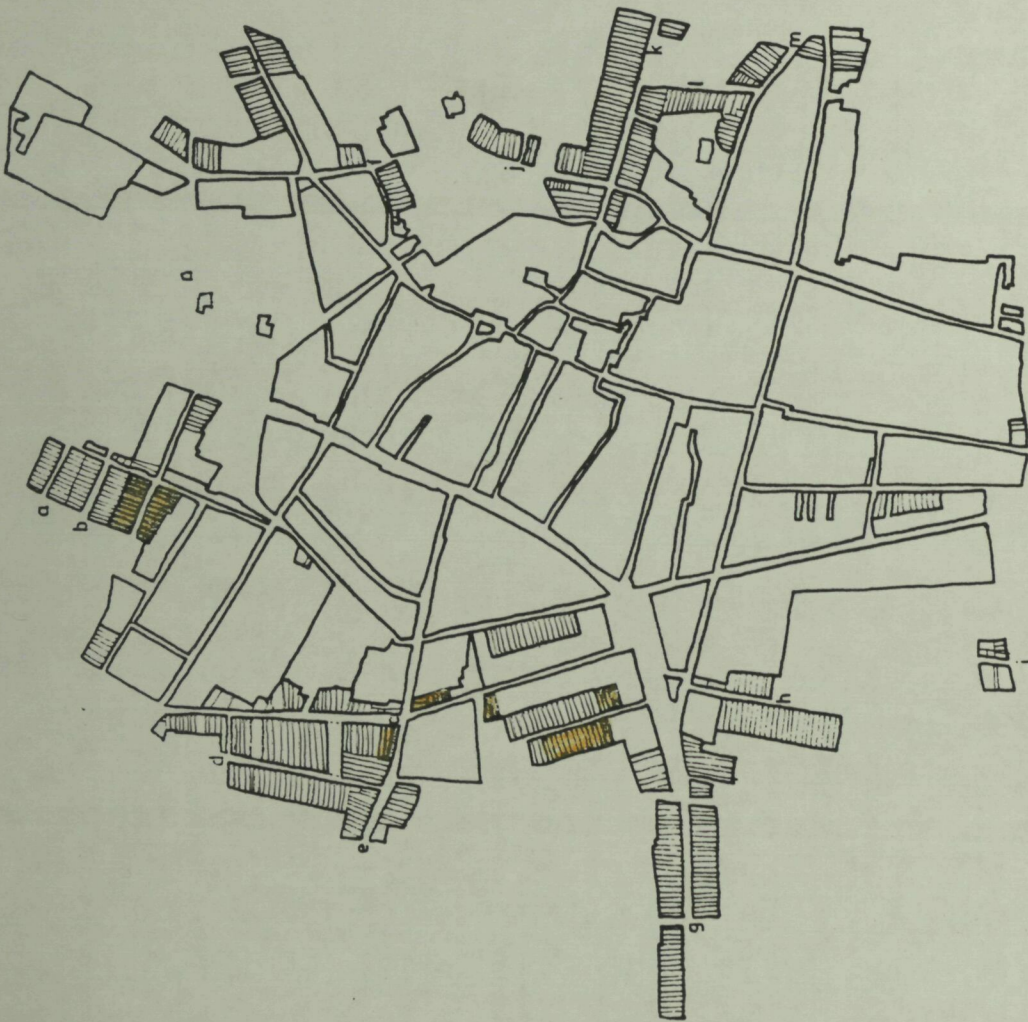
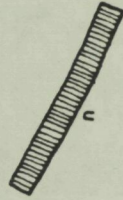

Fig. 31.

"Emfiteutes intercalats" en els establiments 1679-1797 -comparació amb 1497-1626-.

Fonts: establiments localitzats en notaris citats en text i "Fonts".

periode	establiments			enfiteutes intercalats																
				rest. cases	fusters		rajol.	mercad. comerc.	altres	enf.inter. totals	construc.	altres								
	tot.	any	estudiats	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%	tot.	%			
1497-1569	-	-	40	-	1	2,5	3	7,5	-	-	0	0	9	22,5	13	32,5	4	30,3	9	69,2
1570-1600	-	-	94	-	12	12,8	6	6,4	-	-	3	3,2	13	13,8	34	36,2	18	52,9	16	47,1
1601-1626	-	-	32	-	7	21,9	1	3,1	-	-	0	0	6	18,7	14	43,7	8	57,1	6	42,9
1497-1626	-	-	166	-	20	12,0	10	6,0	-	-	3	1,8	28	16,9	61	36,7	30	45,2	31	50,6
1679-1731	583	11,0	109	18,7	26	23,8	5	4,6	4	3,7	4	3,7	12	11,0	51	46,8	35	63,6	16	31,4
1732-1751	83	4,1	9	10,8	1	1,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,1	1	100,0	0	0,0
1752-1797	683	14,8	484	70,9	129	26,6	37	7,6	20	4,1	51	10,5	56	11,6	293	60,5	195	63,5	107	36,5
1679-1797	1349	11,3	602	44,6	156	25,9	42	7,0	24	4,0	55	9,1	68	11,3	345	57,3	222	64,3	123	35,7

percentatges calculats sobre el total d'establiments estudiats.

calcul percentatge sobre total estab. amb enfit. inter. estudiats.

Fig. 32.

Parcel.lari Massava-Caminet. Aprox 1750.

AHMM, Plànols.

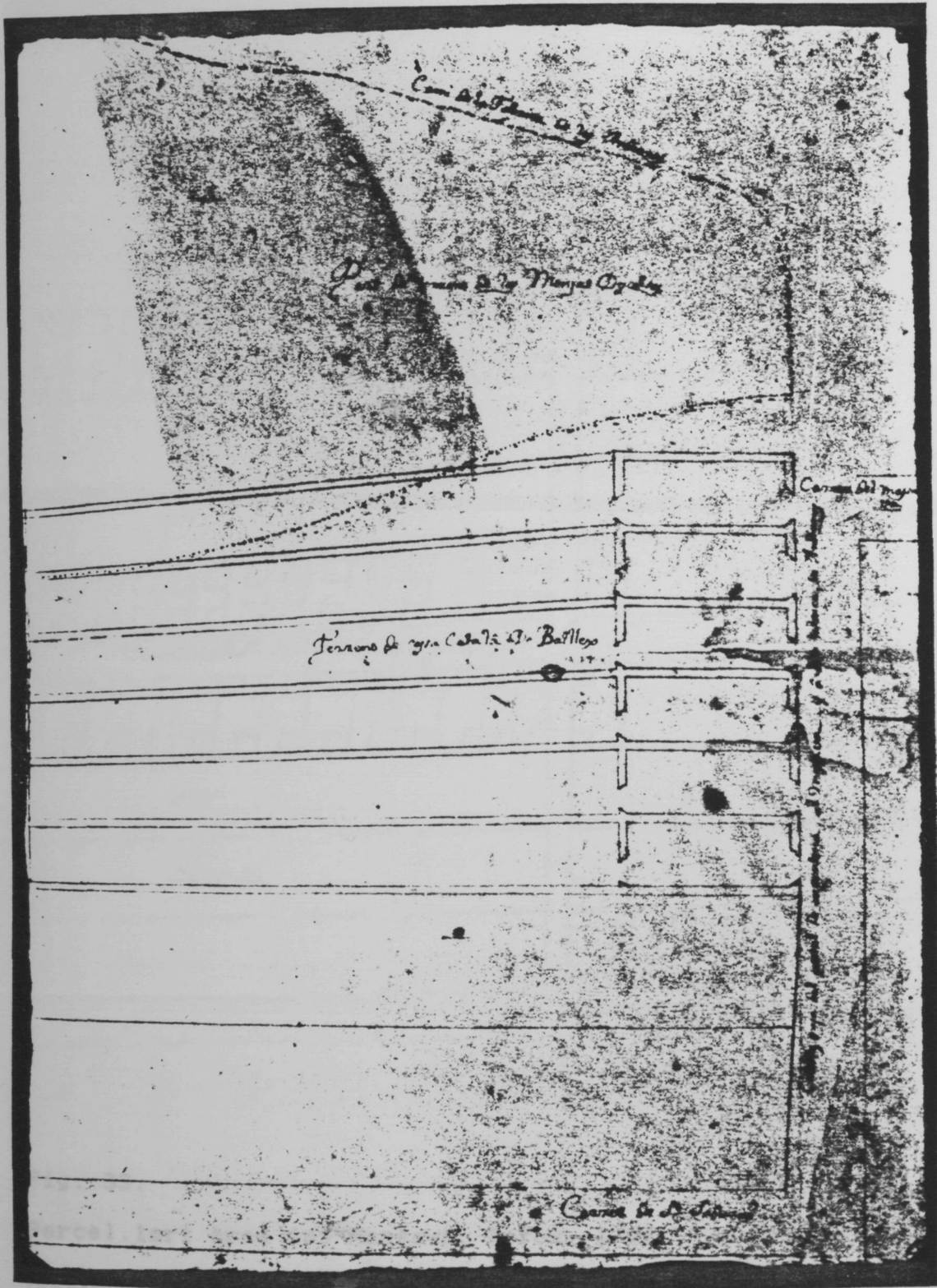
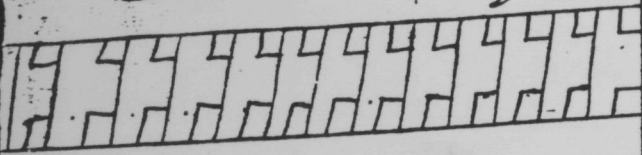

Fig. 33.

Parcel.lari àrea del Massavà. Aprox. 1757.

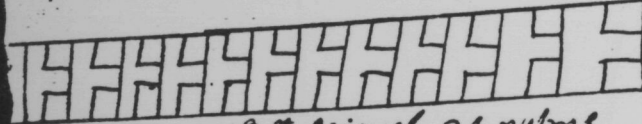
AHMM, Plànols.

Carrer de St Albert 24 palmes

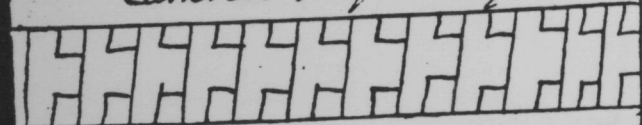

0141

0171

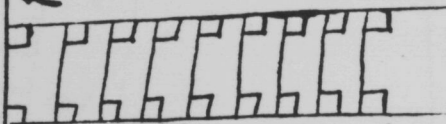

Carrer de St Miquel 24 palmes

0141

Català

Carrer del Marquès 18 palmes

Fig. 34.

L'operació de Francesc Salla Tarau a la Rambla i camí de Barcelona -carrer de la Mercè- 1760.

AHMM, acords municipals 28 juliol 1760.

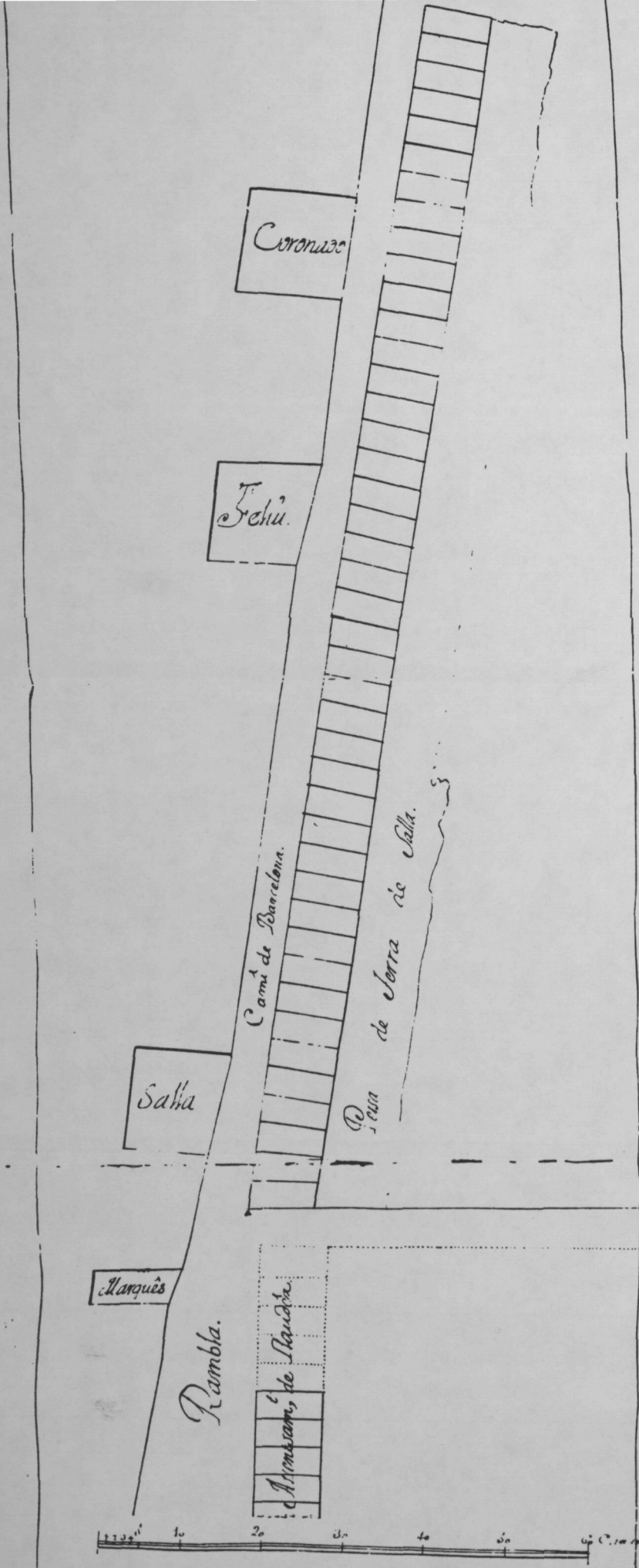

Fig. 35.

Traçat de carrer al Torrent d'en Bova -carrer de Sant Rafael-
1765.

AHMM, Documents 68.

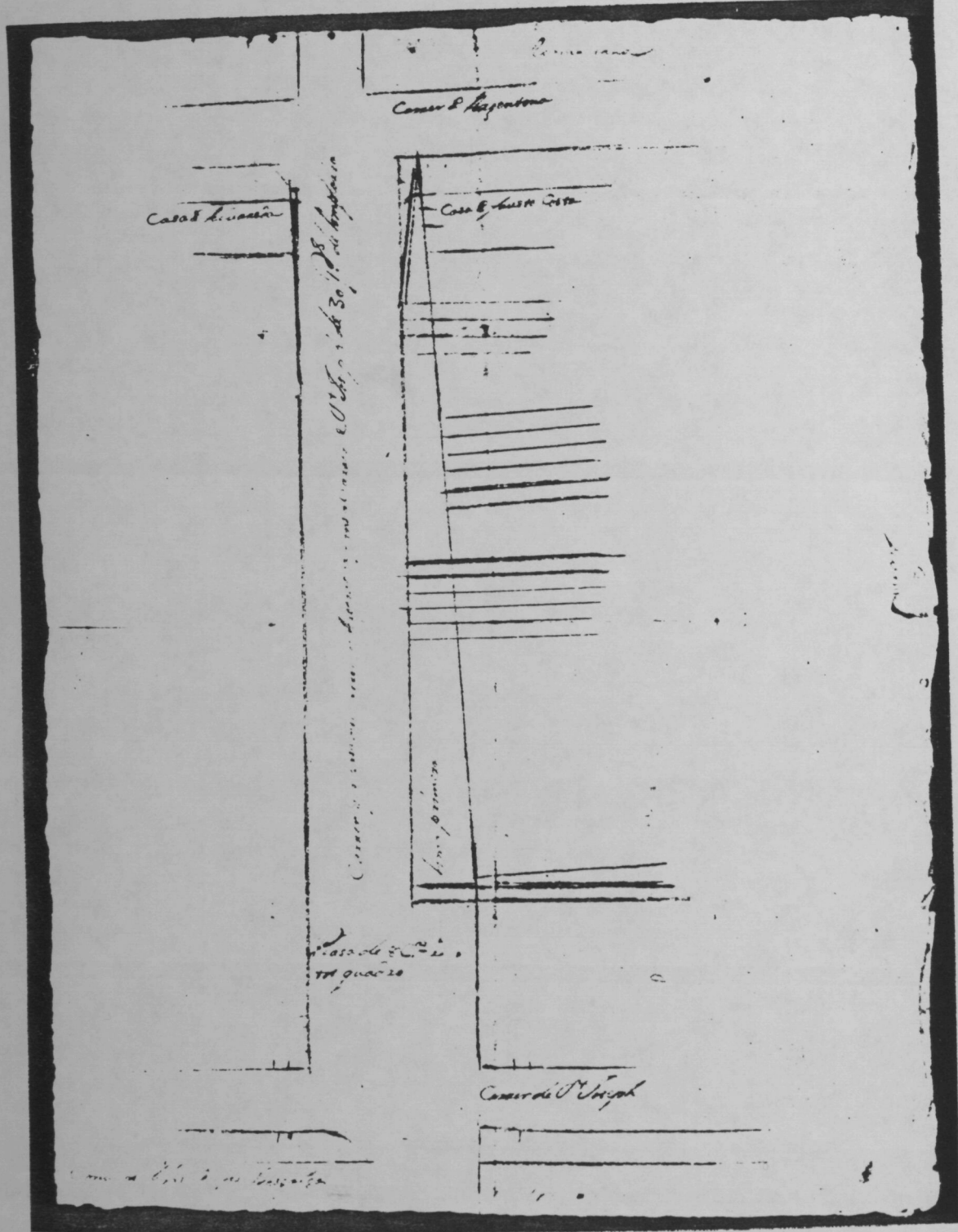

Fig. 36.

Plànol de distribució de patis al Ravalet. Permís denegat 1720.

AHMM, Plànols.

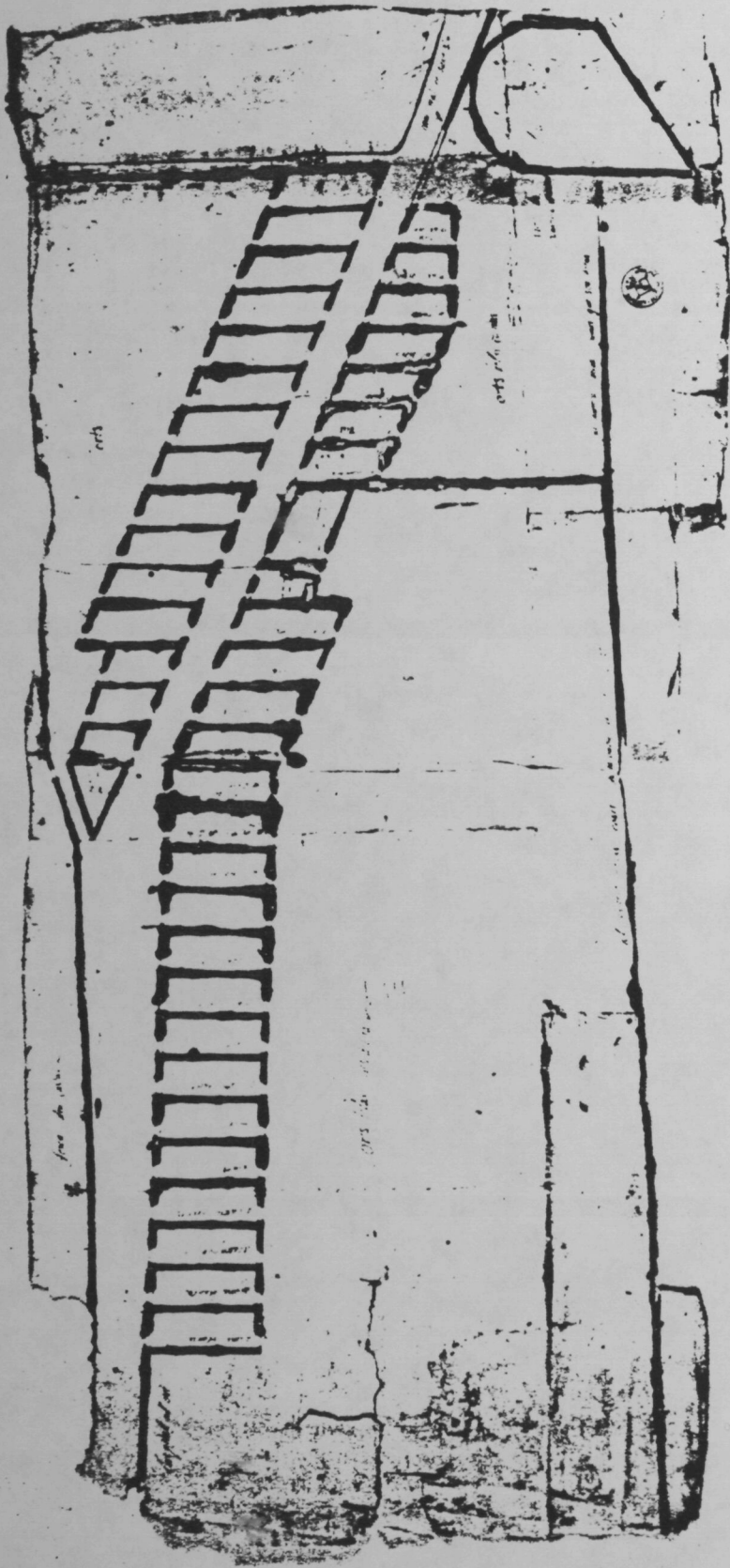

Fig. 37.

Els oficis i el "dins" i el "fora" muralles 1716.

Font: "apeo" del 1716 citat en text.

Oficis que predominen
dintre les muralles

Oficis que predominen
fora les muralles

Oficis que no predominen
ni dintre ni fora

dintre fora masos			dintre fora masos			dintre fora masos		
sastres	31	8 -	jornalers	27	153 22	fusters	19	8 -
sabaters	23	6 -	mariners	27	135 -	corders	6	8 -
negociants	26	2 1	pescadors	2	78 -	teixidors	5	4 -
espardenyers								
i esparters	16	4 -	traginers	9	29 -	baldats	3	5 -
adroguers	15	3 -	hortolans	1	14 8	cirurgians	4	3 -
reverends	11	2 -	m.cases	8	14 -	oliers	3	4 -
navagers	8	3 -	pagesos	5	2 10	m. granàtica	3	3 -
passamaners	8	1 -	boters	5	10 -	blanquers	3	2 -
corr. orella	8	- -	carreters	0	14 -	hostalers	3	2 -
botiguers	7	- -	ferrer	3	- -	forners	3	2 -
revenedors	7	- -	m. d'aixa	-	6 -	rajolers	2	2 -
t.de doctor	7	- -	estisorers	1	3 -	agullers	2	1 -
argenters	6	- -	velluters	1	3 -	calafats	1	2 -
velers	5	1 -	pastors	-	3 -	calderers	1	2 -
t.de Don	5	- 1	tintorers	-	1 1	pedranyalers	2	1 -
notaris	5	- -	daguers	-	2 -	perxers	1	1 -
apotecaris	5	- -	amb familia:			pentiners	1	1 -
vidriers	4	1 -	serraller,			sacatayres	1	1 -
candelers	3	1 -	carnisser,			retorcedors	1	1 -
assaonadors	3	1 -	escorxador,					
senolers	4	- -	gerrer,					
basters	3	- -	hospitaler,					
encepadors	3	- -	matador,					
cinters	2	- -	politjer,					
caballeraires	2	- -	rosariaire,					
escultors	2	- -	serrador,					
mercaders	2	- -	torner.	-	10 -			
sombrerers	2	- -						
amb 1 familia:			TOTAL	99	485 41			
confiter,								
cònsul,								
corr.coll,								
cadirer,								
quintaner,								
lapidari,								
moliner,								
paraire,								
procurador,								
cisteller,								
paquetayres.	11	- -						
TOTAL	234	33 2		99	485 41		55	53 -

$$\frac{\text{dintre } 234}{\text{total } 269} = 87,0 \%$$

$$\frac{\text{fora } 526}{\text{total } 625} = 84,2 \%$$

$$\frac{\text{fora } 53}{\text{total } 108} = 49,1 \%$$

Fig. 38.

Distribució espacial dels mariners el 1716.

Font: en aquesta figura i fins a la Fig. 47, AHMM. "apeo" del 1716, consultar text.

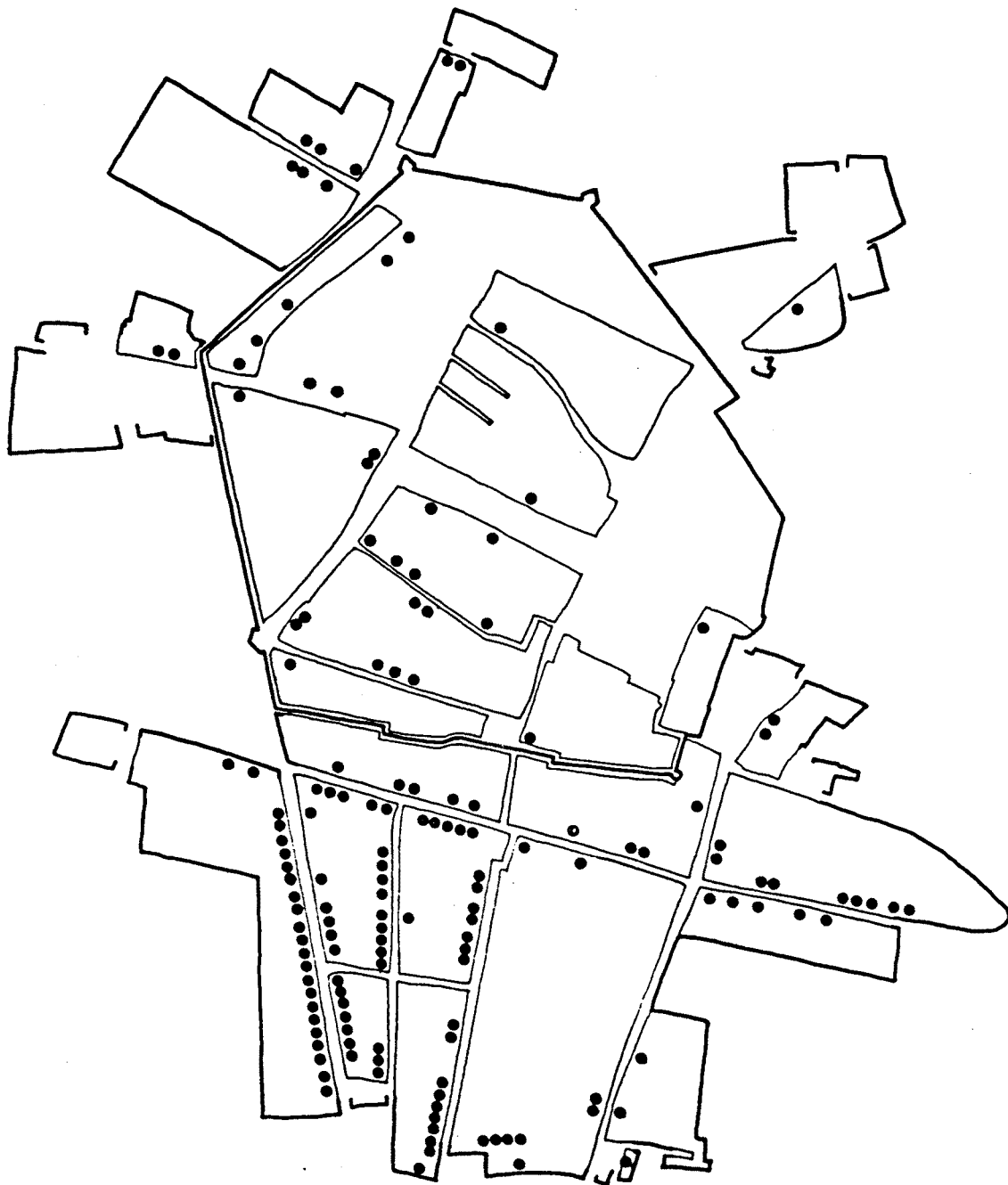

Fig.39.

Distribució espacial dels pescadors el 1716.

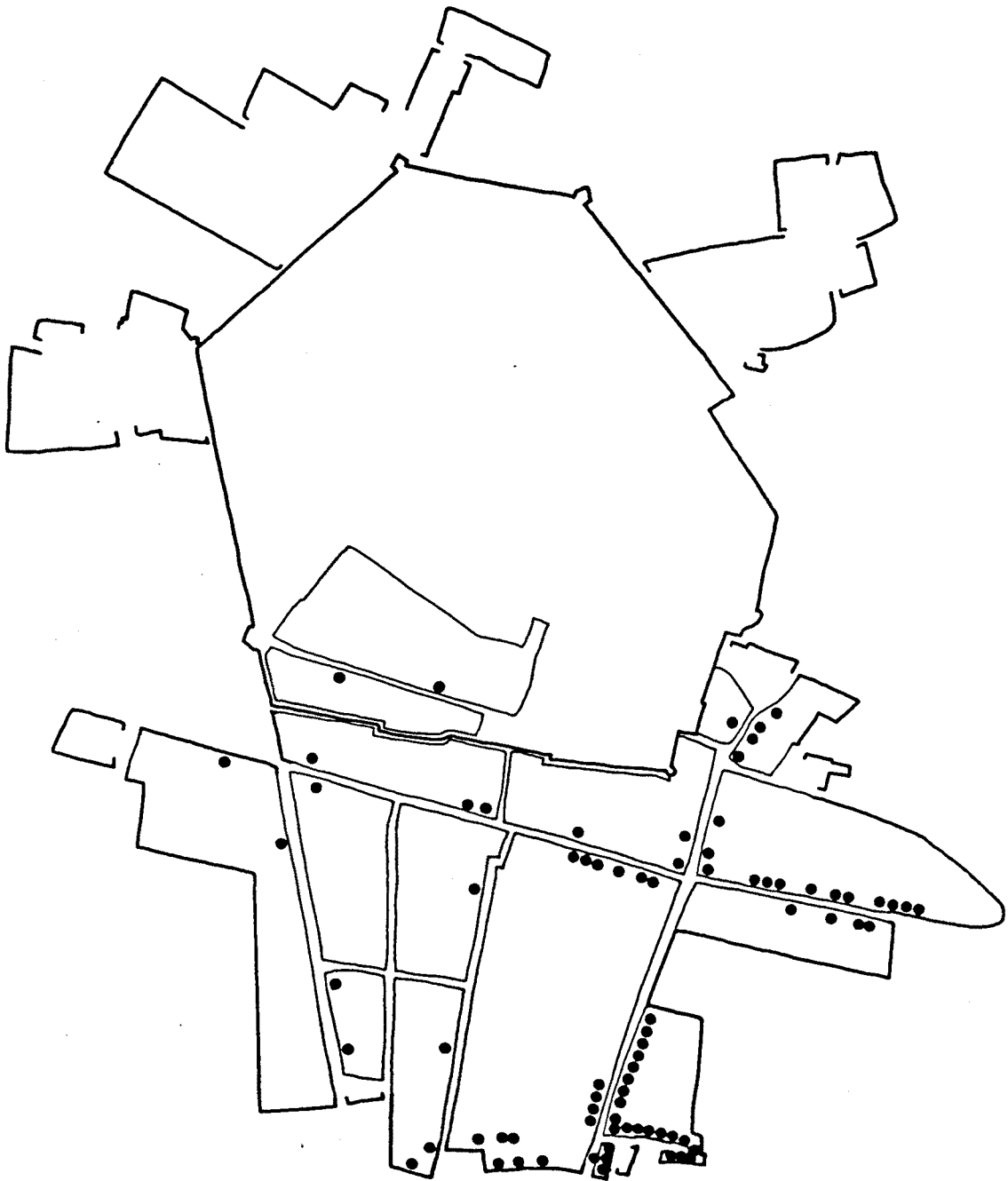

Fig. 40.

Distribució espacial dels mariners el 1716.

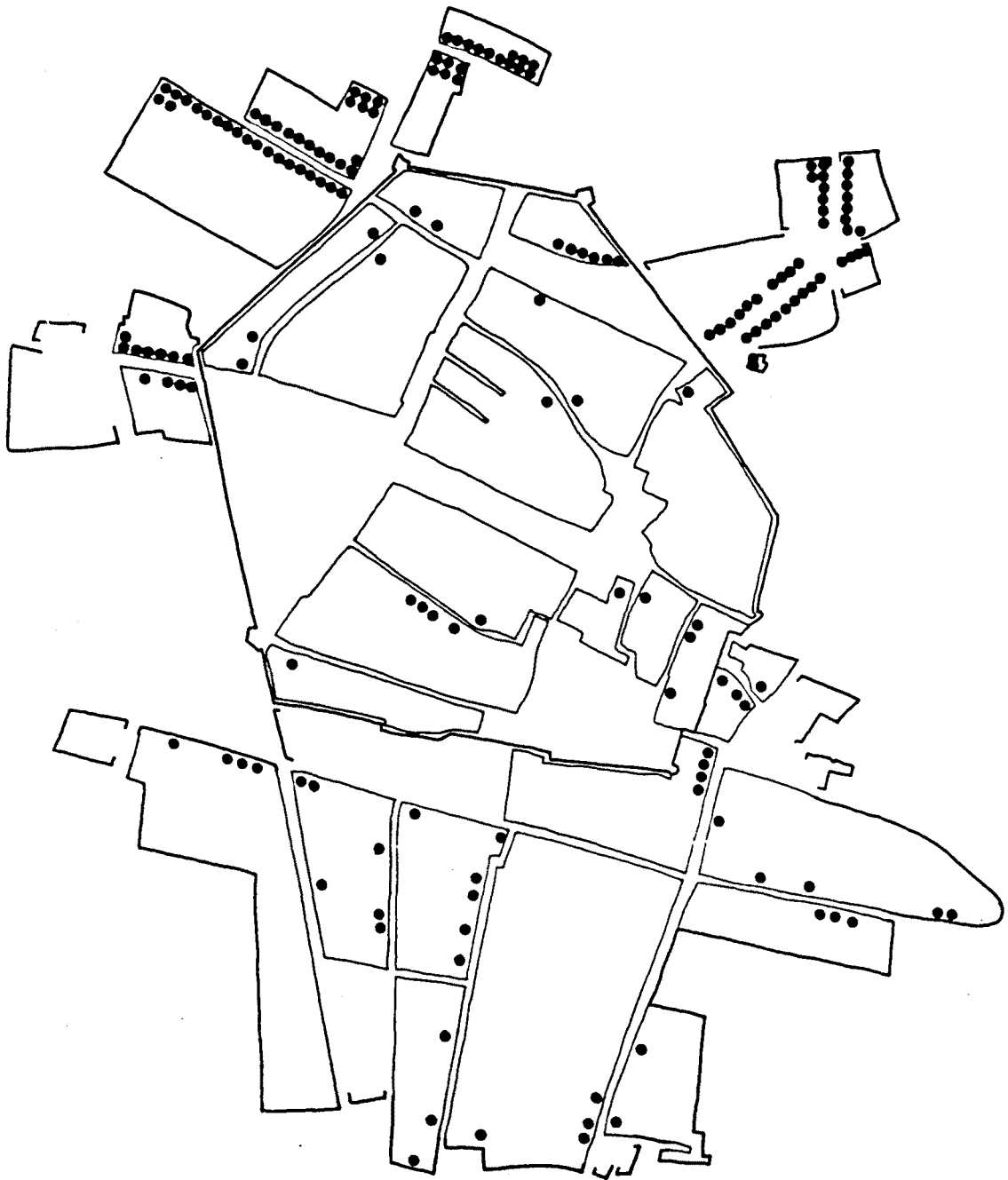

Fig. 41.

Distribució espacial dels mestres de cases i dels fusters el 1716.

○ mestres de cases

● fusters

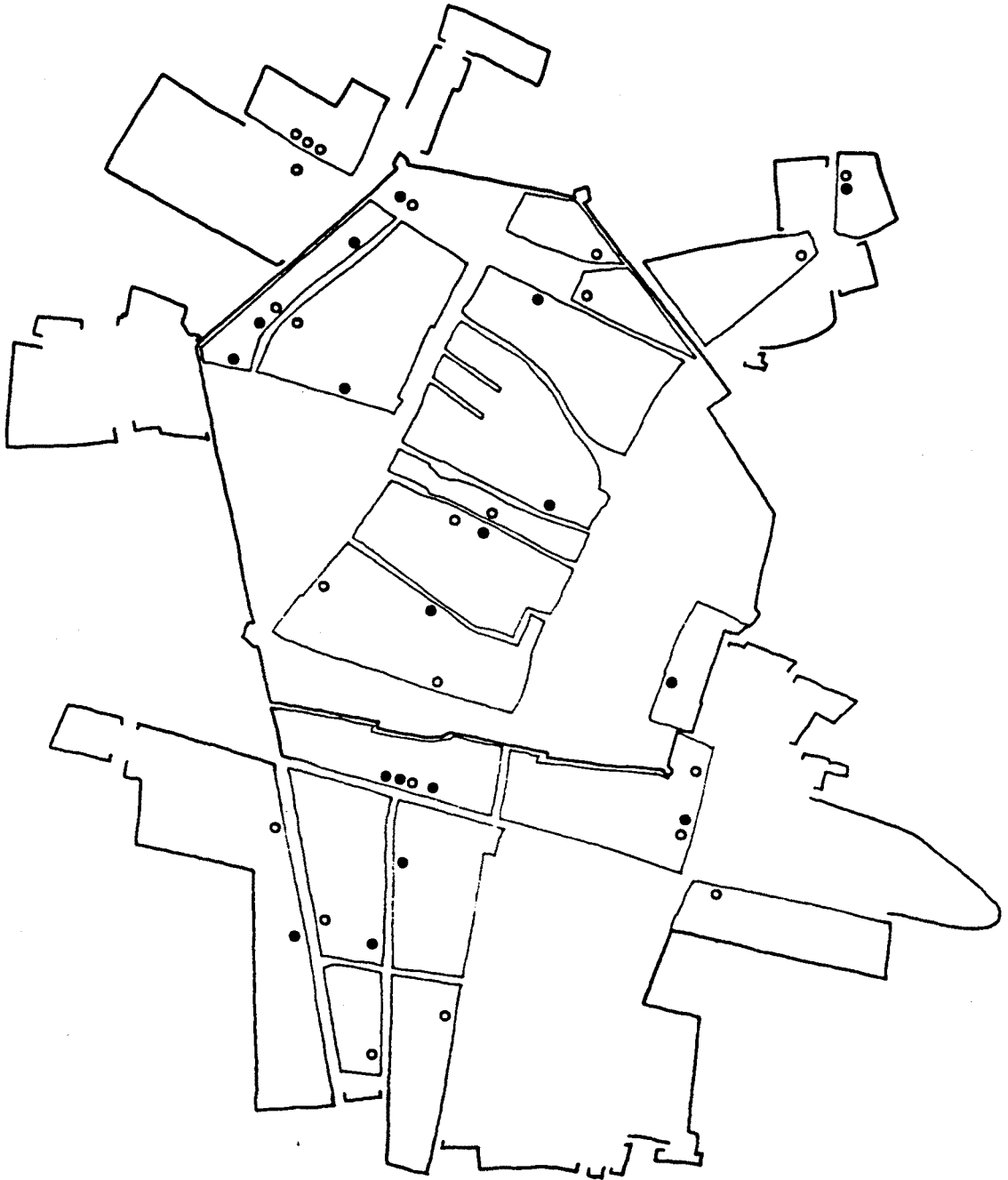

Fig. 42.

Distribució espacial dels traginers i carreters el 1716.

● traginers

○ carreters

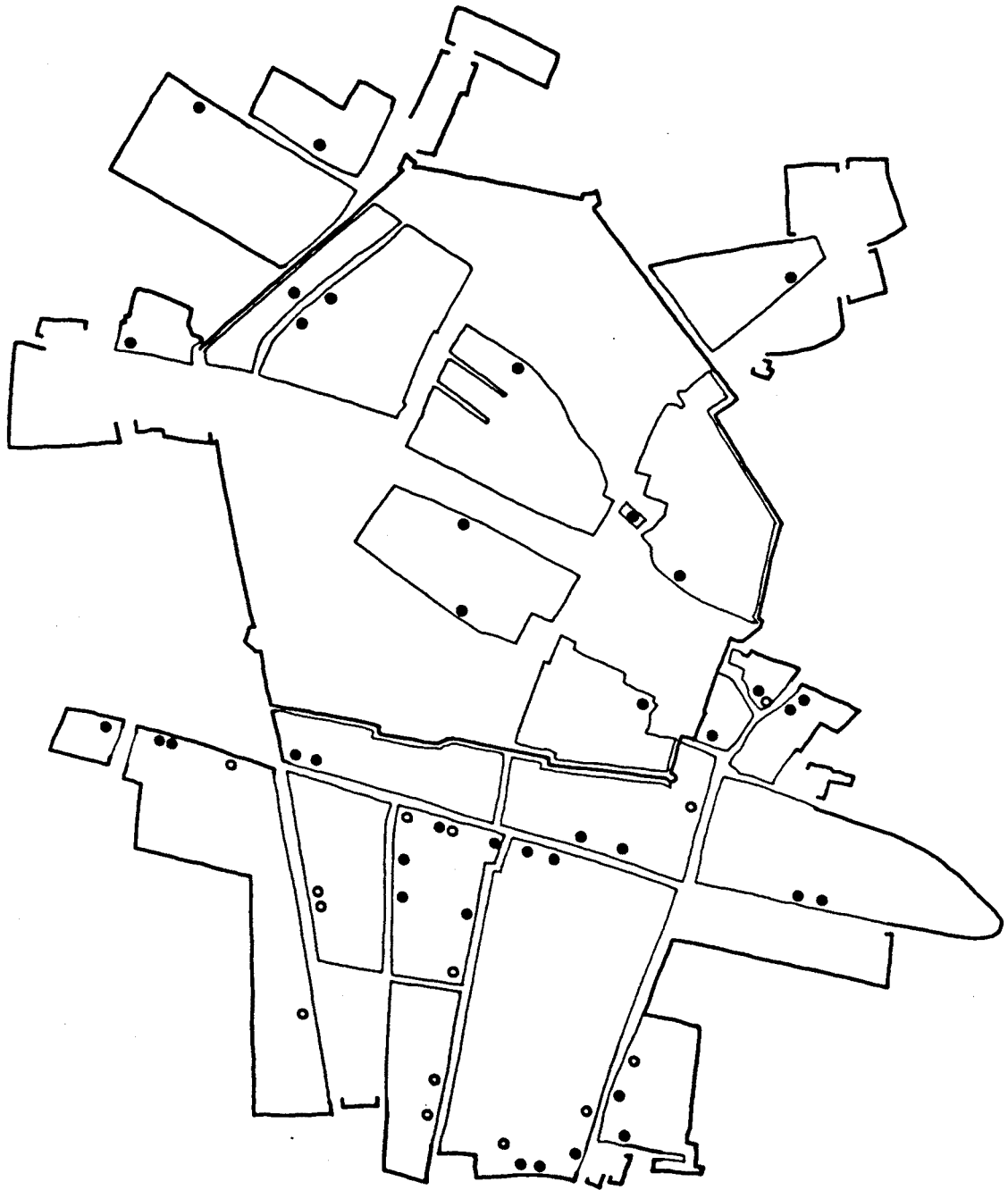

Fig. 43.

Distribució espacial dels sastres i dels sabaters el 1716.

- sastres
- sabaters

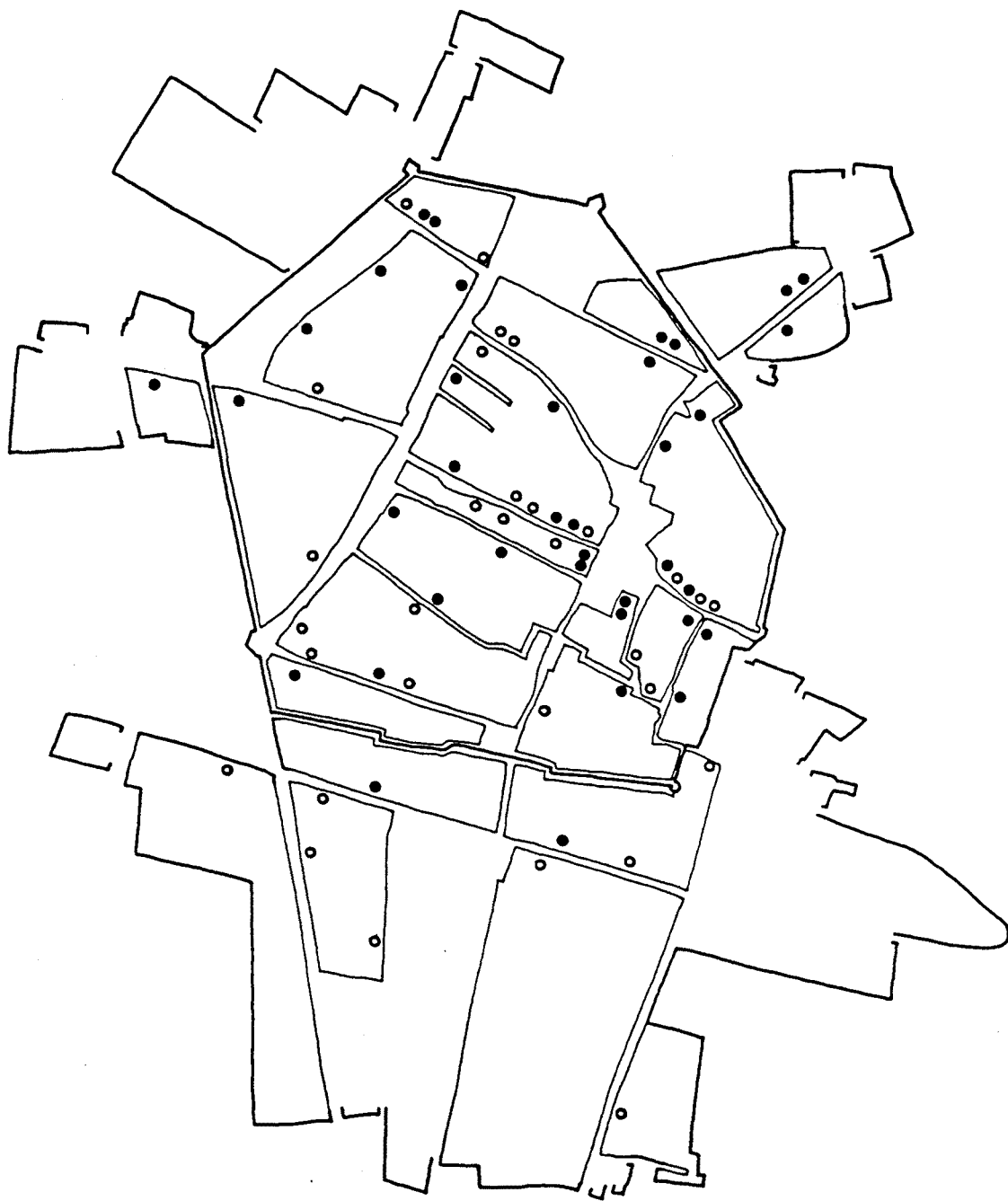

Fig. 44.

Distribució espacial dels oficis "comercials" el 1716.

Argenters, apotecaris, adroguers, botiguers, confiters, candellers, espardenyers, esparters, navagers, passamaners, revenedors, velers, vidriers...

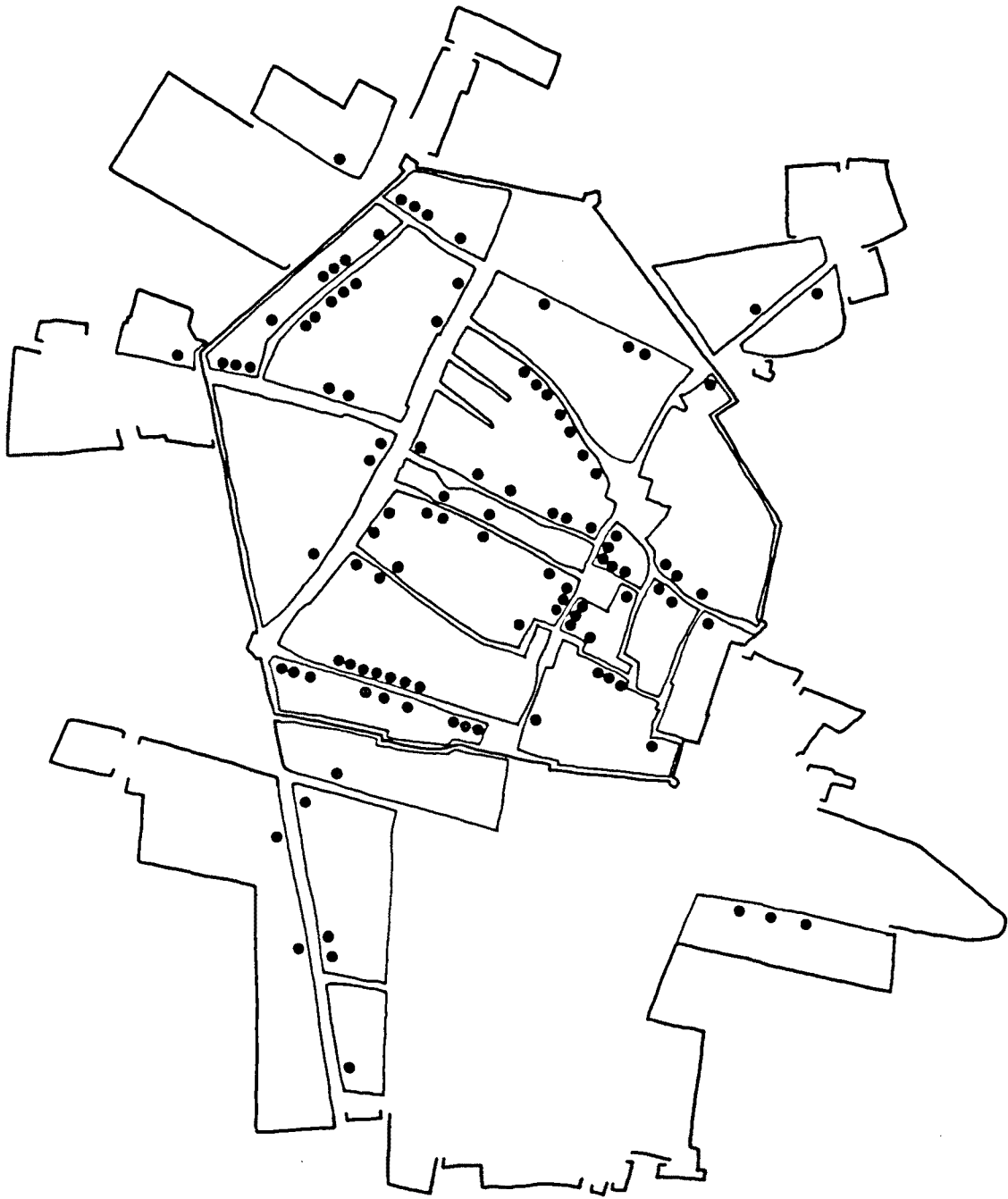

Fig. 45.

Distribució espacial dels negociants, dels preveres i dels "notables" el 1716.

- negociants
- preveres
- ⊙ "notables"

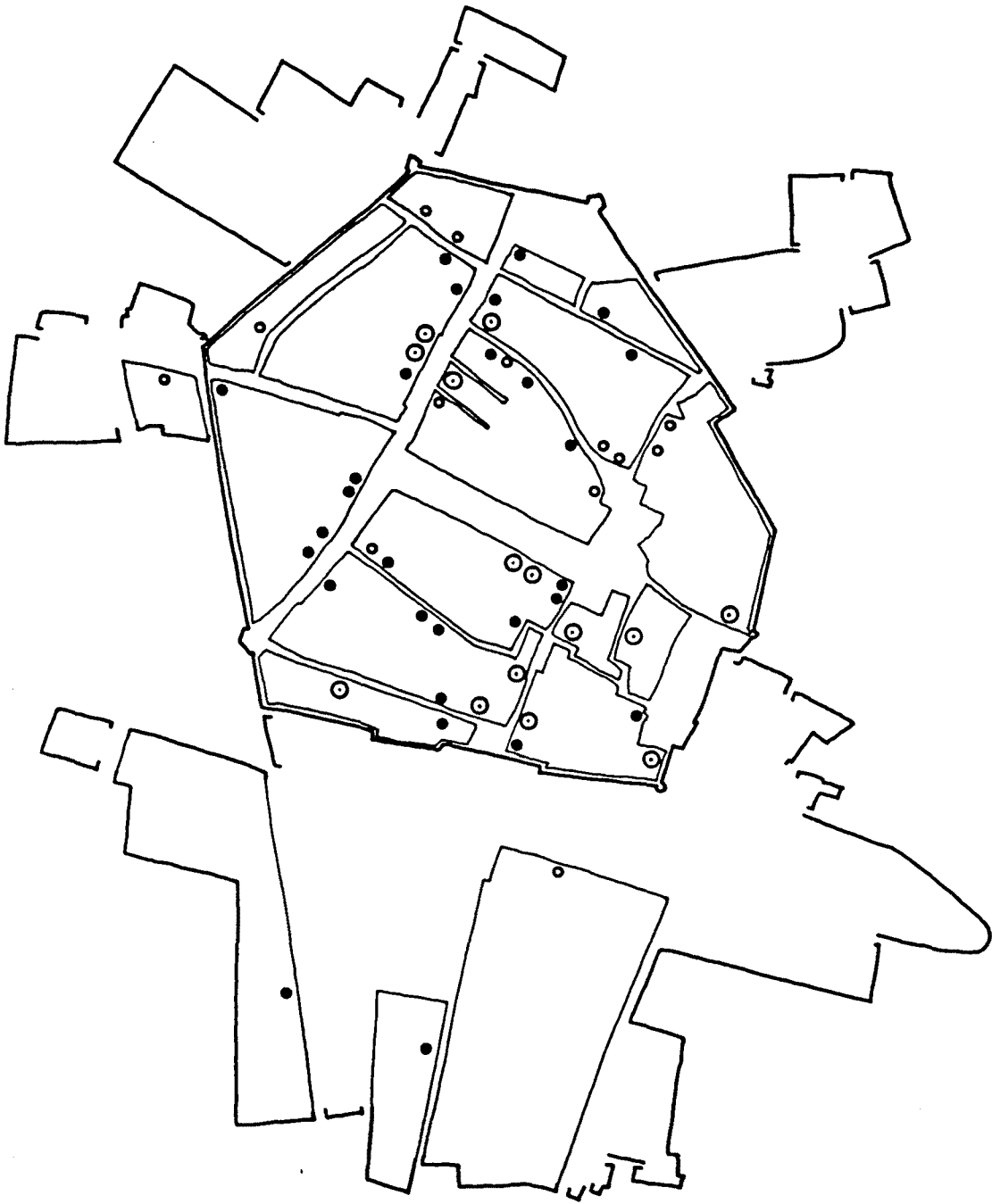

Fig. 46.

Alçada de les cases el 1716.

Els masos no han estat inclosos. Les xifres en les columnes indiquen percentatges de cada tipus.

part del tipus PB + 2 (o PB + 3) constituïda per cases de PB + 1 + porxada a sobre

En valor absolut les xifres donen:

dintre muralles: PB = 12; PB + 1 = 299; PB + 2 = 141 (16 + 125);
PB + 3 = 1

fora muralles: PB = 125; PB + 1 = 448; PB + 2 = 7 (1 + 6)

total: PB = 137; PB + 1 = 747; PB + 2 = 148 (17 + 131);
PB + 3 = 1

Les alçades mitjanes són: dintre = 2,28; fora = 1,80; total = 2,08

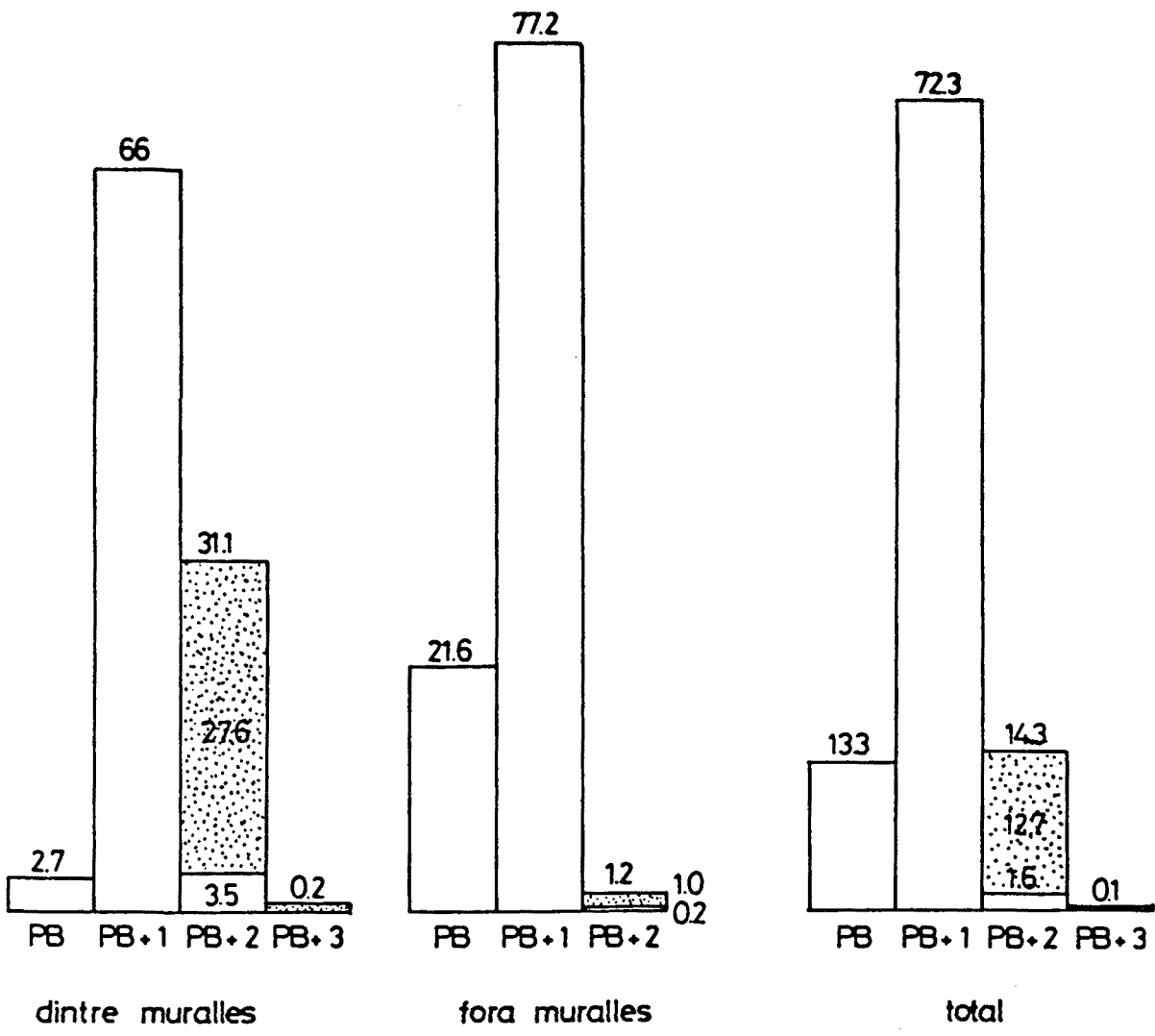

Fig. 47.

Distribució espacial de les cases més altes i més baixes el 1716.

A Mataró dominen les cases de planta baixa i un pis -no grafia-
des-.

Cases de planta baixa	○
	○ consta com a "badiu": estructura provisional
Cases de planta baixa i 2 pisos	● PB + 1 pis + porxada a sobre
	● PB + 2 pisos
Cases de planta baixa i 3 pisos	◆ PB + 2 pisos + porxada a sobre

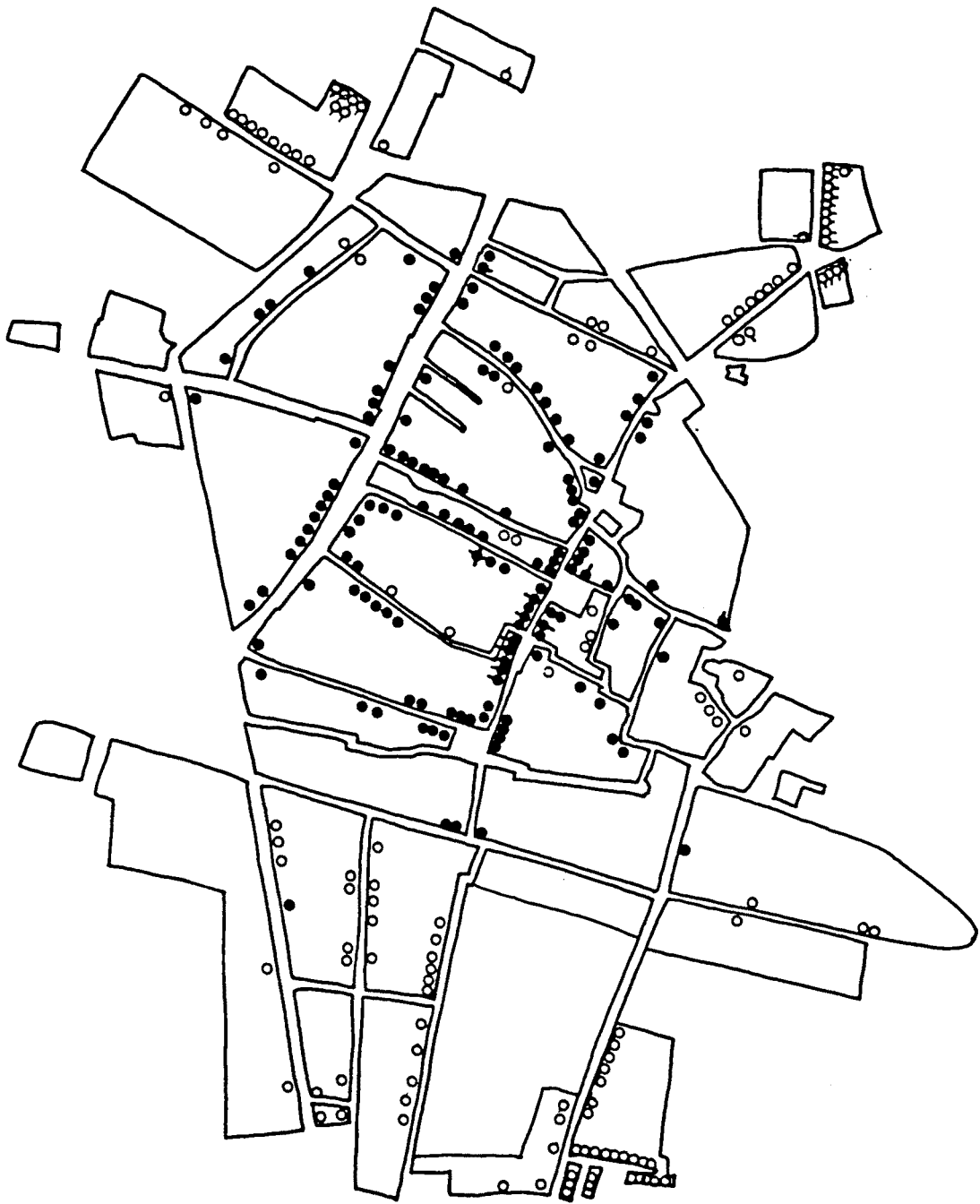

Fig. 48.

Aproximació a l'estructura parcel·lària el 1716.

a. Fragment de la muralla construïda a finals del segle XVI

La reconstrucció, basada en les dades de l'"apeo" del 1716 i dels documents notariaus, i recolzada en el manteniment apreciable del parcel·lari -que permet fer ús del plànol del 1878 (Fig.109)- té un nivell d'aproximació suficient per donar una idea adequada del caràcter de l'estructura parcel·lària.

